

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 79. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

Tizenhat család, száz-tizennyolc gyermek

olvassuk a Szegedről származó hírt, mely beszámol arról, hogy a tiszamenti városban most adták át a sokgyermekes családoknak a kertés ikerházakat. Hogy aztán annál biztosabb és kifizetőbb legyen ez az ajándékozás, mindjárt az ajándékozás napján Böresök Károly családjában ikrekkel jelentkezett a gölya...

Jó olvasni ezt a rövid, de annál telkebb hírt.

Jó hallani azok után a hírek után, hogy a Dunántúl területén pedig egyik kaput a másik után szegezik be, mert kihálnak az ősi magyar parasztesládok, mert ma már egyre a dívat azon a tájon. Magukról megelégedetten csak a saját kényelmüket és szórakozásukat szolgálják, de azzal nem gondolnak, hogy minden ember és minden család elsősorban nem saját életét éli, hanem a nemzet tagjaként felelős minden tettéért. Felel azért, ha nincs utódja, felel azért, ha utána jön a megsemmisülés rettenetes átká. Beszögeztünk kapuk, ablakok, néptelen házak és kertek, hogy rövid idő múlva jöjjenek azok, akik ebben az országban jövevényként élnek a maguk életét, de megszerzik mindazt, amit a magukról megelégedező szerencsétlen lelkű magyarok elpazaroltak és elpazarolnak...

A szegedi hír azért öröm.

A szegedi sok-sok gyermek új házas élete azért nagy boldogság minden magyar ember lelkében. A kipusztuló, elsatnyult, romlásba rohanó fajtánk pusztuló ága helyett terebélyesedő magyar fák nőnek a Tisza partján, onnan elnyúlnak, ha kell, már pedig kell a dunántúli lankák világába is, hogy az, ami magyar volt, magyar maradjon ezután is, mindörökké...

Annak a szegedi tizenhat családnak több gyermeke van, mint néhány száz családú sok dunántúli községnek. Az ember háta borzong, amikor arra gondol, hogy ezekben a falvakban valóban kihalt a gyermekírás, de a mosoly, kacaj is, így semmi keresnivalója ott hiszen az Istennek Ördög öröksége lett az, amit Árpád szerzett nemzetének nem ezer esztendőkre, de időtlen időkre. Valami átkozott babona, valami legyőzhetetlen tóly az, ami megfogta ezeknek a pusztuló dunántúli falvaknak népét.

A magyar nemzetnek nem mindig az, hogy ezek a pusztuló falvak hogyan kerülnek egek harmecadára, hogyan jutnak a temető felé igyekvők örökségei idegen kezére, hogyan törődik bele egyik, másik kihalt család abba, hogy ők lesznek az utolsó a családnak. Ma katoná kell, honvéd kell, ezek helyére gyermek, utánpótlás, aki a megmenetett hazát újra védje, oltalmazza és népesítse be.

Szegeden, Debrecenben, Nyíregyházán, Csongrádon van magyar,

Fontos tudnivalók: A friss tojás legmagasabb eladási ára Debrecenben
Hirdetmény az áprilisi petróleumjegyek beváltásáról

A japánok partraszálltak az Admirális és a Manus szigeten

Tengeri ütközet volt a Skagerrakban, hol hat angol szolgálatban álló norvég hajó elsüllyedt — Óriási arányú légitámadás Málta ellen - A pánindiai kongresszus a második angol javaslatot is elutasítja

Az indiai kérdés változatlanul holtvágányon áll. A pánindiai kongresszus elhatározta, hogy továbbra is megmarad a brit függetlenségi tervvel szemben eddigi elutasító álláspontján. Ezt a határozatot annak az angol javaslatnak ismeretében hozták meg, amely indiai politikusként szánta a nemzetvédelmi minisztérium vezetését.

A londoni »Daily Express« újdélhíi tudósítója beszélgetést folytatott Mahatma Gandhival. Gandhi többek közt kijelentette, hogy nincs szándékában Indiát kiszolgáltatni az angoloknak.

A beszélgetés során Gandhi közölte a tudósítóval, hogy nem nyilatkozhat az indiai kérdés megoldásáról. A helyzetet egyébként vizsgálatalannak tartja. Semmi reménye sincs a meggyezésre.

Johnson ezredessel, Roosevelt megbízottjával folytatott megbeszélése után Pandit Nehru a következő nyilatkozatot tette:

— Megmondottam Johnsonnak, hogy a kongresszuspárt nem avatkozik bele India védelmének kérdésébe, de a védelmi intézkedéseket ellenőrizni óhajtja, mint a szövetségesek hadászati terveinek egy részét.

— Biztosítottam Johnsont arról, hogy a kongresszus hatalmával sohasem él majd vissza, de arra a körülményre is figyelmeztettem, hogy a tömegek csak igazi hatalommal felruházott nemzeti kormány vezetése alatt lesznek megelégedettek.

Londoni jelentés szerint Cripps szerdán átadta az új brit tervet Nehrunak és Azadnak. Valószínűnek tartják, hogy az indiai vezetők ezt a javaslatot is visszautasítják.

Ejjel érkezett jelentés szerint az indiai kongresszus bizottsága ülését az indiai időszámítás szerinti szerda este fél hét órakor esütörtökön délelőttre elnapolta.

van gyermek, jól teszik, hogy gondoskodnak róluk, de mi lenne, ha mi lenne, ha ezek a sokgyermekes családok, az a szegedi tizenhat család a maga 118 gyermekével egyenesen oda mehetett volna, ahol évtizedek óta nem készült bőléső, csak koporsó, ahol nem kereszteltek esztendőket óta, de annál többet temettek!...

Magyarok, feleim, erre gondol-

A szerdai ülésen valószínűleg indiai nemzeti kormány kinevezéséről, valamint a védelmi probléma megoldásának újabb lehetőségéről tárgyaltak.

AZ INDIAI PARTOK ELLENI JAPAN TÁMADÁSOK

A svéd Aftonbladet londoni jelentése szerint az angol fővárosban megdöbbenéssel vették tudomásul a keletindiai partok ellen intézett első japán légitámadások, valamint a ceyloni akció hírét. Az első táviratokból kitűnt, hogy a japánok repülőgépanyahajókon szállított repülőgépekkel támadtak. Angol illetékes körökben kételkednek abban, hogy a brit flotta el tudja űzni a japánokat, mert, — mint mondják — a Bengáli öböl roppant nagy kiterjedésű és az ellenség felkutatása ezért rendkívül nehéz. Londonban nagyon aggodulnak Kalkuttáért, mert repülőgépekkel könnyen támadható.

Londoni politikai és újságíró körökben — jelenti a Stefani iroda, — jóllehet Anglia és a világ figyelmé jelenleg főként India és Burma felé fordul — időszerűbbnek tartják, mint valaha, Japan támadás veszélyét Ausztrália ellen.

KÖZELEDNEK A JAPANOK INDIA HATÁRÁHOZ

Az Egyesült Államok rádióállomásainak adataiból kiesendült az India sorsa miatt való aggodalom. Burmából azt jelentik a rádióadók, hogy a japánok lassan, de biztosan, feltartóztatathatatlannal közelednek India határához és már 27 kilométernyire hagyták el Promét északi irányban. Ehhez járul a Ceylon ellen intézett japán légitámadás híre. Mindez csak fokozza India fenyegetettségének érzését.

SOR KERÜLHET-E AZ AMERIKAI PARTOK BOMBÁZÁSÁRA

Az Egyesült Államok partvidékének több városában elrendelt

légyvédelmi gyakorlatok minduntalan felvetik azt a kérdést: bombázzhatják-e az Egyesült Államok városait az ellenséges légierők, jelenti Newyorkból az OFI.

Sok szakértő fejtette ki már véleményét ebben a kérdésben. Van, aki hisz a légitámadás lehetőségében, van aki viszont nem tartja valószínűnek, hogy légitámadásokra sor kerüljön. Egy pontban azonban egy véleményen vannak: nevezetesen abban, hogy technikailag lehetségesek ilyen légitámadások. A felelős hatóságok mindenre számítva minden óvatossági intézkedést megtesznek, hogy ellenséges légitámadások esetén elkerüljék a zűrzavart. Szakértők nagy különbséget tesznek a csendesóceáni és az atlanti partvidéket fenyegető veszély között. A nyugati partvidéken az ellenséges repülőgépek leküzdhetetlen távolságokkal kell számolniuk. A bombázás tehát csak abban az esetben lehetséges, ha ellenséges repülőgépanyahajókon viszik a repülőgépeket az amerikai partvidék közelébe. A keleti partvidéken azonban más a helyzet. A németeknek és olaszoknak van néhány olyan repülőgéjük, amelyek oda-vissza meg tudják tenni az utat, természetesen kisebb megterheléssel. Tény azonban az is, hogy a német és olasz repülőgépek, minthogy csak kis bombaterhet vihetnek magukkal, nem okozhatnak jelentős dologi károkat. Mindezeket figyelembe véve, amerikai katonai körök szerint csak elszigetelt jelentőségű légitámadásokra kerülhet esetleg sor.

CHILE ÉS ARGENTINA SÉMLEGES

Berlinben érdeklődéssel fogadták Chile és Argentina külügyminisztereinek nyilatkozatait, amelyek szerint Argentina és Chile fenn akarják tartani eddigi kapcsolataikat valamennyi állammal.

tik utódaikon keresztül ennek a sokat szenvedett áldott hazának.

Szeged, Debrecen és a többi magyar város, ébredj hivatásod tudatára, add magyar véredet oda, ahol a hazai rögön elapadt a sarkadás, az életet jelentő rügy fakadása!...

TÓKÉS FOTO
• PÜSPÖKI PALOTA •

FERENC JÓZSEF KESERŐVIZ

FELFEGYVERZIK A BRAZILIAI HAJÓKAT

A londoni hírszolgálat jelentése szerint a brazil kormány elrendelte, hogy fel kell fegyverezni minden brazil hajót.

ÉLES NÉMET ALLÁSFOGLALÁS A BRAZILIAI ESEMÉNYEKKEL KAPCSOLATBAN

Illetékes német helyről közlik: Ami a braziliai eseményekkel kapcsolatban mondható, azt német részről már kifejezésre juttatták: Németország megjegyzi magának a tengelyhatalmak polgárai és az azok vagyoni ellen elkövetett cselekedeteket. Úgy látszik, már a tengelyhatalmak hivatalos képviselőit sem akarják megkímélni, világosan mutatja azt a saopalei német főkonzulátus átkutatása, amelyről az első jelentések most érkeztek meg Berlinbe. Ezekért a cselekedeteket a brazil kormány felelős, függetlenül attól, vajon brazil részről kiinduló, vagy pedig az Egyesült Államok által sugalmazott akciókról van-e szó — hangsúlyozzák illetékes német helyen.

Az a mód, ahogy a brazil kormány és a brazil hatóságok eljárnak, német felfogás szerint teljesen jogosnak tekinthető, hogy itt az Egyesült Államok vonatkozásában olyan cselekedeteket követnek el, amelyek teljesen méltatlanok egy olyan néphez, amely állandóan nyomatókosan hangsúlyozza szabadságát és állandóan büszkélkedik kulturális küldetésével.

JAPAN DIPLOMACIAI ÉRTEKEZLET LESZ SZÓFIABAN

Április 11-én japán diplomáciai konferencia lesz a bolgár fővárosban. Az értekezleten Osima altábornagy, berlini japán nagykövet, valamint Japán budapesti, szófiai és ankarai követei vesznek részt. Fudzsuka ezredes, bukaresti japán katonai attasé, aki specialista a szovjet-orosz kérdéskörben, rövidesen néhány napig tartózkodásra Berlinbe utazik.

VISSZATÉR BERLINBE A TÖRÖK NAGYKÖVET

Gerde németországi török nagykövet elutazott Ankarából. A nagykövet visszatér berlini állomására.

A SZOVJET ES HAPARANDA BOMBÁZÁSA

Visinszki helyettes külügyi népbiztos kedden adta át a moszkvai svéd követnek a svéd terület ártéplése és Haparanda bombázása miatt átnyújtott svéd tiltakozó jegyzékre való szovjet választ. A szovjet kormány a válasz szerint nem részes a Haparanda elleni támadásban és ezért foglalkozni sem hajlandó a tiltakozó jegyzékkel. Stockholm jelentése szerint a Haparanda bombázása miatt a szovjet kormányknak átadott tiltakozó jegyzékre érkezett szovjet választ nem elégtí ki a svéd kormányt, mert megállapítást nyert, hogy a bombázásokon világosan láthatók a szovjet jelzések.

AZ ANGOL KIRÁLY BETEGSÉGERŐL

érkezik híradás Lisszabonból. VI. György angol király egészségi állapota nyugtalanságra ad okot.

mondja ez a jelentés. Orvosait nagymértékben nyugtalanítja az a tény, hogy némi idő óta egyre sürűbben kap szívrohamot. Mint köz tudomású, az uralkodót már gyermekkorában a gyötri szívbetegsége. Mint emlékeztetés, Edward király lemondása után éppen e betegség miatt haboztak, hogy VI. Györgyöt trónra ültessék. Noha a király teendői inkább csak külsőségekben nyilvánulnak meg és Churchill teljesen távol tartja őt az ügyek vezetésétől, VI. György igen kifáradtnak látszik, főleg pedig nagy hatással vannak rá a legújabb hírek.

Szato új moszkvai japán nagykövet átnyújtotta megbízólevelét Kalinnak, a Szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökének.

Az Egyesült Államok haditengerésze kisebb hadihajókat néger legénységgel akar harcra vetni. Ebből a célból megengedték, hogy négerök önkéntesen jelent-

A szovjet elleni arcvonal

A német véderő főparancsnoksága közli:

A keleti arcvonal néhány helyén eredményesen folytatott támadó vállalkozásainkat. Az ellenség az arcvonal több szakaszán megismételte eredménytelen támadásait.

Hat norvég hajó elsüllyedt a Skagerrakban

A német véderő főparancsnoksága közli: Könnyű német haditengerészeti erők a Skagerrakban harcra kényszerítették azokat a norvég hajókat, amelyek angol szolgálatban állva eddig egy svéd kikötőben tartózkodtak és most angol vezetés alatt Angliába akartak menekülni. A német előőrs-hajók öt norvég hajót süllyesztettek el összesen 26.674 tonna ürtartalommal.

16 hajót süllyesztettek el az amerikai és az afrikai partoknál

A német véderő főparancsnoksága közli:

A német búvárnaszádok az amerikai és angol ellátási hajókat elleni folytatódó támadásokban újabb nagy sikereket értek el. Elsüllyesztettek összesen 104000 tonnányi tizenhat ellenséges kereskedelmi hajót, ezek közül tizenhárom hajót az amerikai, a

Északafrikában és a Földközi tengeren

Az olasz főhadiszállás közleménye. Kirenaika keleti részén az ellenség osztagainak nyomása következtében változtatott néhány előretolt állásán. Az április 7-ére virradó éjjel a tengely repülőgépei heves támadást intéztek Alexandria tengerészeti támaszpontja ellen. A kikötő környékére ledobott legnagyobb méretű bombák jelentékeny károkat okoztak az ismételt

Japán-angolszász háború

Mint a brit hírszolgálat jelenti, egy kisebb japán harci erő kötelék meg szállta az Admirális-szigeteket.

A japánok partraszálltak Manuszigeten is és elfoglalták Lorenzau helységeit.

Washingtonban hivatalosan közölték, hogy az Egyesült Államok Bataan-félszigeten harcoló csapatai a szerdára virradó éjjel előre elkesztett védelmi állásaikba vonultak vissza.

Az Indiai-óceánon a japánok április 5-én és 6-án összesen 20 ellenséges hajót süllyesztettek el.

A Newyork Times azt írja, hogy a Bataan-félsziget védőit csak a csoda teheti képessé a japán támadások megállítására.

Washington, április 8. (OFI): Az amerikai és filippinói csapatok a Fülöp-szigeteken — az amerikai hadügyminisztérium közleménye szerint — általános visszavonulásban vannak, hogy új állásba helyezkedjenek el. (MTL)

A Reuter iroda madraszi jelentése szerint a madraszi kormány hadügyminisztériuma közölte, hogy a japánok két légi támadást intéztek Vizagapatam ellen. Valamennyi ledobott bomba a kikötő környékén robbant

**Ha elegánsan és olcsón
akar ruházkodni keresse fel
bizalommal**

Körösi céget

Piac u. 38.

kezdhessenek tengerészeti szolgálatra.

A Tempest nevű angol tengeralattjáró londoni jelentés szerint elvesztettek tekinthető.

Knox amerikai haditengerészeti miniszter a sajtóértekezleten közölte, hogy az Egyesült Államok hadbalépése óta 116 amerikai hajót süllyesztettek el az Atlanti partok mentén.

A német zuhanó bombázó repülőgépek április 7-én támadást intéztek a doneci hidak ellen és legnehezebb bombákkal eltaláltak két hídfőt. Német vadászipilóták a déli arcvonal szakasz felett légi harcban 9 ellenséges repülőgépet lőttek le. (MTL)

A légi haderő pedig egy 6305 tonnás hajót semmisített meg. Két norvég hajó úgy menekült meg a pusztulástól, hogy a svéd felségvizekre menekült.

Német harci gépek a szerdára virradó éjszaka támadást intéztek a Humber torkolatában fekvő, ellátás szempontjából fontos kikötői és dokkerendezések ellen. A támadás következtében nagy tüzek keletkeztek.

többet az afrikai part mentén.

A német tengeralattjáróknak az Atlanti-óceánon elért sikereiben különösképpen kitűntette magát Merten keretkapitány tengeralattjárója, Woltersdorf főhadnagy az április 7-ére virradó éjszaka érte el tizedik éjszakai győzelmét. (MTL)

eltalált és folyóított hadászati és ipari berendezésekben.

Málta szigete ellen is újabb heves bombázás folyt: a német légi kötelékek eltaláltak több katonai és raktár-épületet, elhagytattak néhány légelhárító üteget és megrongáltak egy torpedórombolót. Benghazai ellen intézett ellenséges légi támadás során tíz ember meghalt vagy megsebesült. (MTL)

köcsi; ezenkívül 100.000 személy számára egy évre elegendő gyógyszer helyeztek biztonságba. A fenti időpontig a japánok vesztesége 845 halott és 1784 sebesült volt. (MTL)

Az abesszíniai olaszokat hazaszállítják

Stockholm, április 8. Londoni hír szerint az Abessziniában lévő olasz polgári lakosság kicserélése, illetve hazaszállítása végett két olasz gőzös, a Saturnia és Vulkania a Jöreménység fokának megkerülésével útban van Abesszínia felé. A két hajó, amelyek mindegyike meghaladja a 25.000 tonnát, 11.000 embert szállít haza.

A hajókat fehérre festették és az olasz lobogón kívül vöröskeresztes zászlót is kitéztek.

A kicserélendő között nincsen hadifogoly, illetve hadköteles korban lévő férfi. Ezeket a keletafrikai fogolytáborokban helyezték el.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utanozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.

DARMOL

Lenin emlékművet állítanak fel Londonban

Genf, ápr. 8. (Német TI) A New Chronicle jelentése szerint Londonban Binsbury városrészben felállítják Lenin emlékművét. Az emlékművön Lenin szobrát helyezik el, mégpedig oly módon, hogy esténként közvetett világítással vörös fényt vetíthetnek a szoborra. Az emlékművet április 22-én, Lenin születésnapjának évfordulóján leplezi le ünnepélyesen Majszky londoni szovjet nagykövet. (MTI)

APOLLÓ filmszínház

Minden nap
Mikszáth Kálmán örökbecsű
regénye filmen: a

Beszélő köntös

Jávor Pál, Tasnady Fekete
Mária, Szilassy László, Kiss
Ferenc és Csontos Gyula a fő-
szerepekben.

Hungária filmszínház

Műsor:
Szilágyi Szabó Eszter, Jávor Pál,
Mály Gerő, Somlay, Vaszary,
Maklár főszereplésével:

Ma, tegnap, holnap

Az érdekes, modern filmjáték.
Előadások d. u. 5, 7, 9 órakor.
HIRADÓ!

Vígyszínház mozgó

CSAK 16 ÉVEN FELÜLIEKNEK
a nagyszerű, merész témájú új
magyar film:

Bűnös vagyok

Főszereplők: MEZEY MÁRIA,
CSORTOS, KAMARÁS, RÁCZ
VALL, GREGUSS.

Győrben ellenséges ügynökök szabotázs-kísérletét megakadályozták a hatóságok

A bűnösöket sikerült elfogni

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Győrben ellenséges ügynökök nagyszabású szabotázs akarat megkísérelni és ennek végrehajtására minden előkészület megtettek. E szabotázs-kísérlet a hatóságok ébersége folytán meg-
hiúsult.

A lefolytatott nyomozás során

az ez ügyben közreműködő személyeket sikerült elfogni, akik valamennyien jelenleg is az ügyészség őrizetében vannak.

Az eljárás folyamatban van s annak befejezéséig a nyomozás érdekében további közleményt nem adnak ki.

A közellátási miniszter leirata a várososhoz:

Konyhakerti növényeket kell termelni minden rendelkezésre álló helyen

Kedvezményes áru palánta és vetőmagakival támogatják a közön-
ség termelési tevékenységét

A közellátási miniszter leiratot intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, amelyben utasította őket, hívják fel a közön-
ség figyelmét a zöldség- és főzelék-
féléknek minél nagyobb területe-
ken való termesztésére. Az ingatlan-
tulajdonosok figyelmét fel kell hívni arra is, hogy eddig mezőgaz-
dasági művelés alá nem vont terü-
leteken, házhelyeken és telkeken
konyhakerti növényeket termeljenek. Ha az ingatlantulajdonosok a felhívásnak nem tesznek eleget, a parlagon hagyott ingatlan hasznosítása céljából gondnokot rendel-
nek ki.

A közületek területén nyilvános és magánkertekben minden rendelkezésre álló hely kihasználásával a virágok és dísnövények helyett konyhakerti növényeket kell termelni. Az ingatlantulajdonos ke-

reskedelmi és ipari vállalatok a művelésre alkalmas, tulajdonaikat képező területeket sajátmaguk használják fel kertnövények termesztésére, vagy pedig megfelelő nagyságú területekre felosztva, engedjék át azokat munkásaiknak konyhakerti megművelés céljából. Azokon a helyeken, ahol városi kertészet van, a kertészet vezetőit kell megbízni azzal, hogy a zöldség- és főzelékfélék termesztését irányítsák és a közöniséget a szükséges szaktanácsokkal ellássák.

A lehetőséghez képest gondoskodni kell arról is, hogy a közön-
ség termelését kedvezményes áru palánta és vetőmagakival támogassák. Az ilyen módon termelt zöldség-, stb. féléket a közellátási miniszter minden igénybevétel alól mentesíti és azzal tulajdonosaik szabadon rendelkezhetnek.

Vasárnap báró Bánffy földművelésügyi miniszter Debrecenbe jön

A debreceni gazdaggyűlés előkészületei

A báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter részvételével a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara által vasárnap rendezendő gazdanagygyűlés ügyében tegnap nagyszabású megbeszélést tartottak illetékesek. A megbeszélésre Debrecenbe érkezett dr. Uray Sándor miniszteri titkár, a földművelésügyi miniszter személyi titkára. A megbeszélésen résztvettek Szilassy László főispán, gróf Desewffy Aurél, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke, vitéz Czeglédy Béla a kamara igazgatója, Hank Olivér kamarai tanácsos, dr. Gulyás Antal akadémiai igazgató, Kiss Sándor rendőrfőkapitányhelyettes, Polgár István gazdasági főtanácsos, Farkas Elemér, a gazdasági középiskola tanintézet igazgatója, dr. Kertész Kálmán gazdasági tanácsos, Harl Antal kamarai fogalmazó. A megbeszélésen teljes egészében összeállították a földművelésügyi miniszter látogatásával egybekötött gazdanagygyűlés programját.

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter vasárnap délután 9 óra 26 perckor érkezik Debrecenbe. A pályaudvaron Szilassy főispán, gróf Desewffy Aurél, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke, Farkas Elemér igazgató és Polgár István gazdasági főtanácsos fogadják és üdvözlik a minisztert, aki az állomástól a várnegyeházára hajtat. Innen indul a fél 11 órai kezdettel az Arany Bika dísztermében megtartásra kerülő gazdanagygyűlésre, melyen a már közölt szakelőadók tárják fel a mezőgazdasági és mezőgazdasági lakosság időszerű kérdéseit. Ezeknek alapján összefoglaló javaslatot terjeszt elő gróf Desewffy Aurél, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke s az előterjesztett javaslatokra báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter válaszol.

A gyűlés után fél 2 órakor tár-

sasobéd lesz vitéz Fejér István Arany Bika üvegtérképében, melyen pohárköszöntők nem hangzanak el. Ezután a földművelésügyi miniszter meglátogatja a középiskola gazdasági tanintézetét, a városi hűtőházat, a Tiszántúli Mezőgazdasági Egyesületet, a Gazdakört, a pallagi Gazdasági Akadémiát és délután 6 órakor a MEP debreceni társaskörében egybegyűltek. A miniszter este 8 óra 15 perckor utazik el Debrecenből.

Mint Budapestről jelentik, báró Bánffy Dániel miniszter kíséretében negyven beszágyulási képviselő érkezik Debrecenbe és vesz részt a gazdanagygyűlésen. A miniszter a gazdaggyűlés előtt ismereti a mezőgazdaság legidőszerűbb kérdéseit, a háborús gazdálkodás feladatait és a földművelésügyi kormányzat legközelebbi terveit.

Czakó Zoltán rendőrtanácsost a zombori rendőrkapitányság vezetőjévé nevezte ki a belügyminiszter

A belügyminiszter dr. Czakó Zoltán rendőrtanácsost a zombori rendőrkapitányság vezetésével bízta meg.

Dr. Czakó Zoltán rendőrtanácsos hosszú időn át teljesített szolgálatot a debreceni rendőrkapitányságon. Éveken át a politikai ügyosztályt vezette. Kiváló értékes munkássága, rokonszenves, úri egyénisége a legnagyobb elismerést vívta ki. Működéséhez komoly sikerek fűződnek és távozása érzékeny vesztesége a debreceni rendőrkapitányság tisztikarának.

A múlt évben, Délvidék visszatérésekor Zomborba nyert vezénylést, ahol nagy érdemeket szerzett működésével. Távozását nagyszámú ismerősei és tisztelői mélyen sajnálják, jól megérdemelt előléptetése azonban őszinte örömet okozott. A zombori rendőrkapitányság kiváló, rendkívül értékes vezetőt nyert személyében.

DEBRECZEN

3. OLDAL
1942. IV. 2.

Uj pénzügyigazgatóhelyettesek a debreceni pénzügyigazgatóságnál

Dr. Szlávik Antal és dr. Bodnár Ödön

A Baskay Ferenc miniszteri tanácsos nyugalmába vonulásával és a dr. Vajthó Lajos pénzügyigazgatói megbízásával megüresedett két pénzügyigazgató helyettesi állás betöltésére vonatkozó pénzügyminiszteri rendeletek tegnap érkeztek meg a debreceni pénzügyigazgatósághoz. A pénzügyminiszter dr. Szlávik Antal pénzügyi főtanácsost és dr. Bodnár Ödön pénzügyi főtanácsosi címmel és jellel felruházott miniszteri titkárt bízta meg a debreceni pénzügyigazgató helyettesi teendőik ellátásával.

Dr. Szlávik Antal régi jó ismerőse az adózó közönségnek, amelynek körében, éppen úgy mint tisztviselő társai között, széles rétegek tisztelét, megbecsülését és szeretetét vívta ki előkegyen modorával, szolgálatkészségével és minden jogos érdeket támogató jóakarásával. Dr. Szlávik

Debrecenben kezdte meg pénzügyi pályáját és azóta megszakítás nélkül itt is szolgál. Előbb egyenes adókbán dolgozott, majd a fogyasztási ügyosztály vezetője lett és több évtizedes fáradhatatlan szorgalmának, nagy hozzáértést igénylő értékes működésének méltó elismerésül jutott most a pénzügyigazgató helyettesi díszes pozícióba.

Dr. Lepeyrei Bodnár Ödön hosszabb időn keresztül a pécsi pénzügyigazgatóságnál teljesített szolgálatot és innen rendelték be szolgálatra a pénzügyminisztériumba, ahol az illeték ügyosztályban fejtett ki nagy szakképzettségének megfelelő működést. Pénzügyigazgató helyettesi megbízása mindenképpen nagy nyeresége lesz úgy a debreceni pénzügyigazgatóságnak, mint a jogkereső adózó közönségnek.

Dr. Scheffler János szatmári püspök látogatása Debrecenben

Az apostoli szentszék a közelmúltban állította dr. Scheffler János kolozsvári egyetemi tanárt a szatmári római katolikus egyházmegye élére. Az új püspök lelkiségére mi sem jellemzőbb, minthogy első útja Debrecenbe vezette, egyházmegyéjének két beteg papja meglátogatására. A tegnapi koradélutáni nagyváradi vonattal érkezett Debrecenbe a kitünő főpap. Rövid látogatást tett a plébánián, dr. Lindenberger János prépost plébánosnál, majd a közkörházban Boros Bertalan nyugállományú ezre-

deslelkész kereste fel, később a klinikán pedig Heinrich Vencel márkai plébános betegágyához ment el. Dr. Scheffler János mindkét beteg papjánál hosszabban időzött, lelki vigaszt nyújtva betegségük elviseléséhez.

Dr. Scheffler püspök meglátogatta Mellau Márton pápai prélátust is, majd a plébániára tért vissza, ahol dr. Lindenberger János vendége volt. A püspök debreceni tartózkodásának más célja nem lévén, az esti vonattal tovább utazott.

Balkezes gyilkos verte agyon a nyiregyházi vagonon házaspárt

Beszámoltunk már arról, hogy Nyiregyháza húsvét hétfőjén kétös rablógyilkosság történt. Bogár József 60 éves gazdálkodó és feleségét fejszével verték agyon és kirabolták őket. A detektívek megállapították, hogy a gyilkos balkezes, az ütekből ez kétségtelenül megállapítható.

A gyilkos ismerős volt a háznál, mert Bogárék udvarán igen harapós, hamis kutya van és az még-

sem ugatott a gyilkosság napján, tehát ismerte a gyilkost. Az áldozat véres kalapját az udvaron találták meg. Egy fejszaesapás nyoma látszik rajta.

A kalapot a gyilkos a kezében hozhatta ki és meneküléskor dobta el az udvaron. A gyilkos lábnyomáról gipszlenyomatot vettek fel. A kutatás nagy erővel folyik a tettes kézrekerítésére.

Tornaóra után meghalt egy hadiárva diákleány Budapesten

Különös eset foglalkoztatja a budapesti rendőrséget. Egy 18 éves diákleány, a hadiárva Hubay Irén rosszul lett a Jurányi ucai nő felsőkereskedelmi iskolában. Elájult a tornateremben és órákon át eszméletlen maradt. Nem kapta meg gyorsan a szükséges orvosi segítséget, sőt az iskolaorvosnő azt mondotta, hogy talán szimulál. Az eszméletlen diákleányt órák

mulva lakására vitték a mentők és ott meghalt anélkül, hogy eszméletre tért volna. A vizsgálat szerint a leánynak szervi szívhibája volt, nem is engedték tornázni. A leánynak az utóbbi héten mégis engedélyt adott az iskola orvosnője és a leány így állt be tornázni. A vizsgálat tisztázza majd, hogy gyors orvosi segítség megmentette volna-e a diákleány életét.

Hirdetmény az áprilisi petroleum-utalványok beváltásáról

Ertesíti a közlelmezési ügyosztály a város érdekelt lakosságát, hogy a petroleum-utalványok 41. és 42. számú szelvényeire az 1942. évi április hóban összesen 8 deciliter (nyolc deciliter) petroleum vásárolható a petroleum árusításával megbízott kiskereskedőknél a napi fogyasztói árban. A petroleum-utalvány 41. sz. szelvényére (5) öt deciliter, a 42. sz. szelvényére (3) három deciliter petroleum szolgáltatható ki. A szelvények egy-

szerre is beválthatók. A petroleum-utalványok 41. és 42. sz. szelvényei csak a f. évi április hó 30-ig válthatók be. Az utalvány szelvényeire bármely hatóságilag megbízott kiskereskedőnél lehet vásárolni. Polgármester.

A kormány tagjai Teleki Pál sirjánál

Budapest, április 8. A kormány tagjai Kállay Miklós miniszterelnök vezetésével szerdán délután 3 órakor a minisztertanács megkezdése előtt kivonultak gróf Teleki Pál sirjához és arra koszorút helyeztek el.

Irógépkellékek

minden géphez

HURAY

Telefon: 17-93.

TOKAJI IMRE

nőidivatterme

Szép munka. Szolid árak

Arany János-utca 2. sz.

Fűró, faragó

székelyekről írnak nap-napután az erdélyi lapok és igen meleg érdeklődés kíséri az anyaországban ezeknek az egyszerű, hegyi pásztoroknak a munkáját különösen itt nálunk az Alföldön, ahol a házipar és a rendszeres barkácsolás bizony a legtrikább esetek közé tartozik. Az erdélyi embert a hely, az idő, ezer és száz körülmény kényszeríti arra, hogy minden ráérő idejét jól használja ki, ha mással nem, hát pásztorbotjára faragja reá a világ látható mását. Az erdélyi ember magánosabb, mint a mi alföldi magyarunk, még akkor is, ha a tanyák világában él az ember. A tanyák világa széles, messze elláthat a szem, amíg a hegyekben szűk korlátok között mozog a szem is, hegytől hegyig, völgytől, völgyig, s a végtelen rónát, melybe olyan szerelmes rajongással szeretett bele Petőfi, nem ismerik túl a Királyhágón.

A fűró, faragó, maga dolgában erős székelynek több öröme van az élet apró adottságaiban, de a mi alföldi magyar néplünk is tudja, hogy mit miért és mikor kell a legjobban végeznie. — Nagy hiba kétségkívül az, hogy a hosszú tél, a hosszú, kegyetlen tél a suthoz, a kemencéhez köti, sok esetben téltelenségre kényszeríti, de nyári időben inkább kivészi részét a fűrésztől munkából. Igaz, hogy a hegyek világát járó székely nyáron se mulat, mert ott is meg kell fogni a dolog végét, s talán mégse boldogul úgy, mert a gyengébb minőségű föld, kevesebb hozamú szántó verejtéket kíván, de jóval szűkebben méri az áldását...

Itt kellene a két ügyet ügyesen, okosan összeegyeztetni.

A székely ember fűrészt, faragást, celi elfoglaltságot adó munkáját az alföldi magyar téli téltelenségével. Régen itt is volt szövés, fonás, szász, meg száz apró házipari dolog, de a fejlődő iparosodás, külföldi tömegáru behozatala kiszorította, megölte ezt a munkát teljes egészen. Most azonban feltehetően jól jönne, ha nálunk is dolgoznának télen, guzsalyok és esztavázák, faragó szekercek, hasító balták, formáló bicskák, vagy korongozó asztalok mellett keresne a föld népe, vagy legalább is a legszükségesebbet előállítaná, mert akkor jóval kevesebb lenne a gondja.

Ma minden drága, sőt kapni is alig lehet.

Nagyobb türelem és több gond szakadt a nyakunk közé, ha azonban a türelmünkkel nehezebb a gondunk, kész az elégedetlenkedés. Már ezért is jó lenne, ha a mi néplünk is belejőne a régen elfelejtett házipari munkába. — Nem propagandából, de jókedvből, nem azért, mert erre itt-ott megtanítják ismét, hanem azért, hogy látván látja annak hasznát is.

Kender táblákat kell varázsolni újra, visszahozni a lenmezők nefelejeskék világát, hogy az eljövendő télen a tengerentúlról elmaradó pamut helyére mi adjuk a hazai nyersanyagot. A magyar kender és len annakidején igen jó marika volt külföldön is, most nagyon hasznosítható lenne itthon és minden méternyi szálára felette nagy szükségünk lenne.

Az alföldi ember tanuljon a székelytől.

Lássá be, hogy annak háziszőttés ruhája ma is sokat ér, de akkor is kincs, amikor szélleiben, hosszában árusították például nálunk a külföldön készített olesó, de annál sikertelenebb pamutanyagot. A tisztá gyapjú szőtt ruhákban a tél sem olyan cudar az ára sem olyan magas és a tartósságát össze sem lehet hasonlítani azzal, amit tömegáruként tengerentúli pamutból készítenek a gyárak. A vászonáru is hasonlóképpen kincset jelent ma, de kincs ez akkor is, ha újra szabad lesz az út, ha hozzák a tengerentúlról az olesó, de korántsem olyan értékes nyersanyagból készült vásári árut.

Össze kellene keverni valahogy az erdélyi ember fűró, faragó, barkácsoló természetét az alföldi tépelődő, téli időben inkább csendes téltelenségben szendergő emberek lelkiületével.

Kevesebb gondunk, több örömünk és nagyobb gazdaságunk lenne az életben. Boldogulnánk, haladnánk az önellátásban is szédületes tempóban jutnánk előre.

Csak egy kevés jóindulat kell, mert a tehetség az alföldön sem hiányzik ezen a téren.

Debreczenben 1551 óta megszakítás nélkül
ioiyik a gyermekek tanítása

Varga Miklós igazgatótanító érdekes könyve a debreceni leányiskolák 250 éves fennállása alkalmából.

Nagyon becses történelmi kutató munkát végzett Varga Miklós igazgató-tanító, aki megírta a debreceni „Leányiskolák” 250 éves múltjának történetét. — Ebből a könyvből adunk itt néhány érdekes szemelvényt: A „Leányiskolák” tanítóiról az első feljegyzéseket a város adókönyveiben találta. A legelső tanítók: Makrai Mihályné, Kiss Pálné és egy harmadik névtelen „deákasszony”. Kétségtelen, hogy 1692-ben már voltak Debreczenben leányiskolák, melyek azóta megszakítás nélkül működnek.

Feljegyzésre különösen érdemes az 1708. év május 12-én kelt szabályrendelet a leánytanítók „társaságba állásáról”. Ime néhány részlet ebből is:

„Mi Dobozi István, szabad és királyi Debreczen városának főbírája, becsületes tanácsbeli társaimmal együtt adjuk tudtára akiknek illik, hogy minekutána Istennek bölcs igazgatásából és kegyelmes gondviseléséből városunkban a leánygyermeknek az isteni tudományban és jó erkölcsökben scholai formában való tanítása felállítván, országunkban és körülöttünk forgó hadakozások, vérontások, reánk árvíz módjára töduló nyomorúságok, félelmek, rettegek, ottan-ottan való nyári és téli siralmas futások, kárvallások és inségek között is nevedésbe ment volna és utcánként a leányi scholák megszaporodtak és megterhelt pálmafa módjára nevelkedtek volna: ebből kegyelmeségét Istenünknek hálaadással megtapasztalván és megismervén, hogy tovább is ezen Szent és Ó Felsége dicsőségére és Anyaszentegyházának épületire s terjesztésére szolgáló dolog városunkban jobb módjával megtartassék, terjedjen. (Ennek eredményeképpen született meg 1713-ban a tiszántúli ref. egyházkerület határozata, mely a hozzátartozó egyházakat magyarnyelvű leányiskolák felállítására buzdította) és nevelkedjék: illendők és szükségesnek ítélték a leánygyermeknek tanítóit egy társaságba és jó rendbe vonnunk s állítanunk; és mind mostaniak, mind következők között megtartásra az elkövetésre való bizonyos „Regulákat” a következők szerint, melyek különben cselekszenek, vétüknek minéműségéhez képest megbüntessenek.”

A továbbiakban részletes utasítást ad a tanács a fegyelmezésre stb. Érdekes, amit a tanítók egymásközti viszonyáról rendel:

„Senki közülük (t. i. a tanítók) egyik másikat sem személyében, sem tudományában szemben, vagy hátamegett becs telenséggel, szomorúsággal ne illesse, hanem mint egy hivatal és társaságbeliek egymás között, egymáshoz illendő szeretettel, becsülettel legyenek, akik különben cselekszenek, vétüknek minéműségéhez képest megbüntessenek.”

Nem időszerűtlen a következő parancs sem:

„Más tanítványait senkinek sem maga személyében, sem mások által elidegeníteni, vagy magához csalogatni s hi tegetni, sőt ha megkínáltatik is, előbbeni tanítójának és előjárójának híre, akarata s engedelmé nélkül felfogadni szabad ne legyen; tanítványainak elvételének büntetése altt.”

Az első díjazás 1713-ban január 13-án történt, amikor a „tekintetes kurátor uram a tiszteletes és nemes tanács jóakarátját elervén, a kezére bízott költéséget az Istenért tanításnak a bérít, kiosztotta kinek-kinek jussa szerint igazán. In summa volt a pénz 54 forint.”

A vizsgák abban az időben templomban voltak. Akkor kezdték meg a könyvségélyezést: a tanács jóvoltából néhány énekeskönyvet és Bibliát osztottak szét.

Néhány feljegyzés:

1716. május 3. Vettünk egy süveg nádmetézet közönséges akarattal, tekintetes Pósalaki János kurátor uramnak, nyolc máriásért.

1717. aug. 26. Futásra készülvén, a tanítói társaság pénzét kiosztottuk magunk között.

1742. febr. 6. Balogh János uram a hatvanuccal tanítótságot otthagyta, „magát csaplári hivatalra adta, de előbb tisztességesen elbúcsúzott”.

1806-ban kapták a tanítók az első fizetést, a királyi udvari kamarától évente 40—40 Rh. forintot.

1839. március 10. A szülők kéri, hogy a leánygyermeknek évenként

egyszer tartott vizsgájukon több időt adjanak, hogy jobban láttassék a tanítók szorgalmatossága s a leánykák tudományos előmenetele. 1841-ben a járvány miatt közvetlen a vizsgák előtt bezárják az iskolákat és a tanítók fizetésüktől elesnek, ezért segílyt kérnek. Az egyház személyenként 100—100 váltóforintot kiutal. Csak 1842. május 28. napján rendezti az egyháztanács a fizetésüket: 300 váltóforintot, ami egyenlő 120 ezüst forinttal kapjanak negyedévenként előre fizetve. Kötelesek voltak azonban a szegény gyermekeket félfizetésért, vagy ingyen is tanítani. 1855 évben a tanítók a császári-királyi főpolgármestertől kérik magukat a közmunkák alól felmentetni. 1855: Fizetésjavítást kérnek, az egyház azzal tér ki előle: „felső rendeletek nyomán az elemi iskolák fenntartása egyenesen a községek gondjái közé soroltatik”.

1868. októberében lép életbe az ingyeny iskoláztatás rendszere. Talált Varga Miklós igazgató 1797-ből egy órarendet is, ebből kitéjük, hogy naponta, reggel és este két-két óra volt a tanítási idő. Mindennap tanultak betűszlabizálást és vallást, imádságot, éneklést, számvetést az „első iskolában”.

Óriási arányú bombatámadás Málta ellen

Berlin, április 8. (Német TL.) Mértékadó helyről közlik: Az utóbbi napokban Málta szigetének katonai berendezései ellen intézett heves légi támadások kedden olyan óriási támadással fokozódtak, amint Málta a háború folyamán még nem élt át. Tíz óra hosszat voltak kitéve a lavalettai támaszpontok, valamint a sziget belsőjében levő repülőterek a német harc és zuhanó harci repülőgépek bombatámadásainak. Már a reggeli órákban 1000 kg-os bombákkal fellátásokat értek el a német gépek a Sandlea-félsziget löszerraktáiraiban és hadianyaglerakataiban. Egy 500 kilós bomba felbomlott egy olajraktárt. További találatok nagy tüzeket okoztak. Dél tájban zuhanórepülésben támadó stukák bombáit a Manoel szigeterődre szórták és eltalálták a tengerpartjáró-támaszpont műhelyeit. Annak a elrkálónak a légvédelmi ágyúját, amely a dokkból a támadó harci gépekre tüzelt, egy 500 kg-os bomba telibe találta. A Rocco-erőd kaszárnyáiban bombatalálatok jelentékeny pusztítást okoztak és sok tüzet idéztek elő. A legnehezebb Málta vezénylő bombák találták el Málta vezénylő tengerágyának főzrhadszállását, valamint a kormányzó palotát. Megfigyelhető volt, amint a kikötő katonai

berendezéseinek környékén a bombatámadások erejétől egész épületesoportok omlottak össze. Egész bombasorozatok zúdultak az olajraktályokra Marsa környékén, valamint ugyanilyen bombasorozatok érték a hajógyárak műhelycsarnokait. Egy harci kötéleknek az esti órákban végrehajtott támadásakor La Valetta az erős pusztulás képét mutatta. A kikötőnegyedben mindenütt tüzek lángoltak. A Málta szigetének déli részén Calafraiban levő torpedóraktár is célpontja volt a német bombatámadásoknak. A teleptől nyugatra, a csarnokban és az épületekben három 500 kg-os bomba robbant. Néhány pillanat alatt hatalmas tüzek keletkeztek. A légvédelmi állásokat ért fellátások elhallgattatták az ütegeket. A repülőterek ellen intézett támadások során a zuhanóbombázók 8 fellátást értek el, 1000 kg-os bombákkal a sziklába vajt földalatti üregek bejáratánál. A Luca repülőterén több bombasorozat zúdult a kifutó északi peremén levő épületekre. A német vadászok — miután Málta fölött csak szörvénysan akadtak brit vadászigépekre — alacsony támadásban lecsaptak a könnyű légvédelmi állásokra és még más katonai célpontokra. (MTL)

A fiatal házaspárhoz szólott és a családapák felelősségéről beszélt a pápa

Vatikánváros, április 8. (OFI.) Az Áldások Terme, ahol a pápa szokás szerint a tömegkähallgatásokat tartja, szerdán áig tudta befogadni az embereket, mert körülbelül ötezer ember kapott kihallgatást. A Szentatyák szokás szerint hordszéken hozták be. Amikor lecsendesült az éljenzés, amely bevonulását kísérte, a pápa helyet foglalt a trónon és beszédet mondott.

Beszédében főként a fiatal házaspárhoz szólott és a családapák felelősségéről beszélt. Kijelentette, hogy az atyának, amikor hivatásos tevékenységét fejté ki, gondoskodnia kell övéinek nemcsak a szükséges táplálékokról, hanem mindenről, ami a házi tűzhelynek derít és boldogságot szerez. A családapának mindent meg kell tennie, hogy magatartásával és állandó kedélyével megkönyvitse a házi tűzhely asszonyának nehéz feladatait.

Füzesi Ferenc úriszabósága

Szép munka, szolid ár!
Varga u. 27.

Izléses modern fazonokat készít
Pollák Etelka női divatszalon

Ferenc József út 58. sz., földszint

Baktay Ervin Kőrösi Csoma Sándor csodálatos életéről

Baktay Ervin dr., a kiváló indiai és tibeti kutató, akit a debreceni közönség is igen tisztel és többször hallgatta érdekes előadásait, nagyszabású tanulmányt írt Kőrösi Csoma Sándorról, halálának századik évfordulójára. Baktay Ervin dr. ázsiai útja során végigjárta ugyanazokat a helyeket, ahol annak idején Kőrösi Csoma Sándor, ez a nagy magyar tudós élt és munkálkodott, éppen ezért tanulmánya és a centennáriumra írt könyve nagy érdeklődésre tarthat számot.

Tanulmányából közöljük az alábbi megkapó részt:

A szegény „gyalogrendbeli” háromszéki kismenes székely fia szolgadiák-ként végezte el a nagyenyedi kollégiumot. 1784-ben született és bizony 15 éves lett, mire apja elvethette a kollégiumba. Jeles diák volt, csöndes, szerény és megnyerő modorú. Szűkösen élt a kollégium kenyerén, de már suhancokorában megfogadta két társával, hogy egyszer majd elmennek Ázsiába „megkeresni a magyarok rokonait”. Ő, mint mindig, szavának állt, csakugyan elment Ázsiába. Angol protestánsok támogatták az ősi kollégiumot; Csoma angol ösztöndíjjal ment a göttingeni egyetemre, amikor a kollégium felsőfokú vizsgáit is letette, mint teológus és bölcsész, 1815-től 1818-ig tanult Göttingenben, elsősorban arabul, mert arab forrásokban utalásokat talált a jügar vagy ujgur népre s ezeket a húnok és magyarok rokonainak tartotta. Angolul is tanulni kezdett. Latinul, görögül, németül és franciául még Enyeden megtanult. Itthon tanári állás várta, de Csomának nem kellett a polgári nyugalom biztató kilátása. Már döntött: Ázsiába megy. Harmincöt éves volt, tudta mit akar. Előbb délvidéken még szláv nyelveket tanult egyideig, hátha Oroszországon át indul kelet felé. De 1819 novemberének végén mégsem arra vette útját. Elbúcsúzott volt tanártól s barátjától, Hegedűs Sámueltól. Ez feljegyezte, hogy „könyvtárszerűleg” öltözve” kelt útra, „mintha a mezőre meune frissülés végett”. Gyalogszerelem vágott neki a világnak. Bukaresten és a Balkánon át, majd görög vitorlással Alexandriába, onnan Kisásztába jutott. A lepőből örmény ruhában gyalog ment tovább, azután Mosszulból tataron a Tigris folyamon Bagdadba. Itt az angol követtség titkára kisegítette, hiszen pénze már fogytán volt: 200 forinttal indult el távoli célja felé Nagyenyedről... Teheránban ismét a brit követ vette pártfogásába. Ezzel végleg elkötelezve érezte magát az angoloknak, hiszen iskoláit is angol ösztöndíjjal végezte el. 300 rupiát kapott Teheránban, de hihetetlen igénytelenségben így sem riadt vissza a nehézségektől. Eljutott Bukharáig, de ott háborús hírek jártak és nem akadt karaván, amely Közép-Ázsia felé indult volna. Gondolt egyet: akkor kerülővel jut el oda! Afganisztánon át Indiába ért, innen Kaszmirba ment, majd Nyugat-Tibet fővárosáig, Lehig jutott. Ez már 1822 nyarán volt, harmadfél éve rótt a nehéz utat magányosan, idegenben. Az ázsiaiak közt Szkander bégnek nevezte magát. Lehből a Karakóron keresztül Járkendbe, Kínai-Turkisztánba akart eljutni, hogy onnan Mongolország — régi célja — felé igyekezzék. De utójára több mint egy évvel azelőtt kapott pénzt Teheránban. Lehből értesült, hogy „a járkendi út igen költséges, nagyon nehéz és keresztényre nézve életveszélyes”. Örmény ruhában járt, sohasem tagadta le keresztény voltát. Pénze nem volt. A sors immár másodszer állt útjába Közép-Ázsia küszöbén. Visszafordult, bizonyára, mert indiai brit területre akart érní, bízva az angolok pártfogásában. Magánszemélytől sohasem fogadott el semmit, ez egész életében élve volt; csak hivatalos támogatást fogadott el, mert azt tartotta, hogy munkásságának eredményével viszonzhatja.

Magányosan, tehetetlen, reménytelen helyzetben bandukolt a rideg, nyugat-tibeti ösvényen vissza Kaszmir felé. De útközben sorsdöntő fordulat érte: találkozott W. Mooreroft angol utazóval és britindiai kormányügynökkel. Ez felismerte a furcsa vándorban a nagyra-hivatott tudóst. Elgyelmét a tibeti nyelvre terelte, ez akkor még teljesen feltáratlan volt. Csoma érdeklődéssel fordult a feladat felé, önszántából

egyességet kötött Moorerofttal s ez előleget adott munkájára. Mooreroft közvetítésével aztán a nyugat-tibeti Zanszkárba mehetett, hogy a zanglái kolostorban, Szangje Puntzong, a tudós láma vezetésével behatoljon a tibeti nyelvre és irodalomba. A szörnyű nélkülözések között töltött zanglái másfél év alatt 40.000 tibeti szót gyűjtött össze.

Akkor lement az indiai brit határ-állomásra, Szabáthuba. Eleinte gyanakvással fogadták a különös idegent, talán orosz kémnek nézték. Csoma ezt sohasem felelte el, hiszen minden erejével azon volt, hogy megszolgálja a brit támogatást. Ez bizony mindvégig szűkös maradt, mi több, ideiglenes jellegű és nagyon sok fájdalmas, elhagyatott érzést okozott éveken át a szerény, önmegtartózkodó, de lelkeben büszke, önérzetes, független székelynek. Hanem Csoma csak a feladatra és a vállalt kötelességre gondolt: újabb angol támogatással visszament ismét Zanszkárba. Ez a második útja eredménytelen volt, a láma hanyagult végezte dolgát. Csoma elkecsereve tért vissza Szabáthuba s megvallotta, hogy „elvesztette az időt és a pénzt”. S ekkor újabb keserű csalódás érte: míg ő nehéz küzdelmek közt igyekezett komoly, alapos tudásra szert tenni a tibeti nyelvtanulmányok terén, Indiában a britindiai kormánykörök kiadattak egy obskurus „tibeti szótárt és nyelvtant”, amelynek anyagát egy elhalt hitérítő hagyatékában találták. Az indiai angolok közt senkinek sem tudott tibetülről, nem ítélték meg a munka értékét és büszkéek voltak a nagy eredményre! És azt gondolták, most már nincs szükség a szegény magyarra. Félévig magára

hagyták, pénz nélkül, egyszerűen elhajították, mint felesleges embert.

Ez új adat, eddig senkinek sem mutatott rá, de angol forrásból eredő bizonyítékokat sikerült szereznem Csoma életének erre az eddigi homályban hagyott legnehezebb szakaszára. Tény, hogy míg egyes derék angolok barátként, őszinte becsúlással álltak Csoma mellé, a britindiai hivatalos körök példátlanul jártak el vele szemben. Szerencsére az a híres „tibeti szótár” eljutott Európába és a tudós nyelvészek kigunyolták az angolok indiai nyelvészeti „eredményeit”. A britindiai kormány nagyon elszégyelte magát. Ennek volt köszönhető, hogy most egyszerre eszükbe jutott az angoloknak, hogy az elfelejtett, pénztelen magyar megmenetheti a „brit” tudományosság becsületét. Ez is tény, bizonyítékok vannak rá. Így aztán lehetővé tették Csomának, hogy újabb három évre a tibeti határvidékre, Baschir tartományba, Kanam fájuba menjen. Szangje Puntzong láma ezúttal becsületesen dolgozott, Kanamba ment és támogatta Csomát nehéz munkájában. Összesen csak havi 50 rupiát, egy indiai angol altisznek akkori legszerűnebb fizetését kapta, s ebből huszonegyöt kellett fizetnie lámamunkatársának! Elképzelhetetlen szegénységben, nélkülözve, hitvány tibeti darcruhában dolgozott, de 1830 őszére elkészült a nagy művel.

1831-ben a Bengál Ázsiai Társaság s a kormány hívására Kalkuttába ment, hogy művét sajtó alá rendezze. 1834-ben megjelent az első nagy, tudományos, rendszeres Tibeti Szótár s Nyelvtan. A tudós világ legnagyobb elismerése és csodálata fogadta az úttörő művet, amelyet páratlan önfeláldozás árán alkotott meg a magános, szegény székely tudós.

Sokmillió pengő kárt okoztak a gyümölcsösökben a nyulak

A gyümölcstermelés fokozása vagy a nyulak védelme.

A földművelésügyi miniszter nemrégben adta közre azt a felhívást, melynek értelmében anyagi segítséggel is 20 millió gyümölcsfát akar az országban telepíteni, hogy 25.000 vagonnal emelje az ország gyümölcstermelését. Köztudomású, hogy Európában a legzamatosabb gyümölcsök éppen Magyarországon teremnek és a legpompásabb színű és nagyságú külföldi gyümölcsökkel is felveszik a versenyt, mert azok zamata meg sem közelíti a magyar gyümölcsöt. A földművelésügyi minisztérium akciója nagy tetszéssel találkozott a gyümölcstermelők körében, de míg egyfelől az ország gazdasági érdekére való hivatkozással kívánják fokozni a gyümölcstermelést, addig másoldalról mindent elkövetnek, hogy védjék és szaporítsák az ország nyúlállományát, minél sikeresebb és eredményesebb vadászatok érdekében. Ennél a kérdésnél meg kell állnunk, mert vagy a nyulát tenyészítjük és védjük a magyar földön, vagy a gyümölcsöt termeljük. Az elmúlt tél keserves tapasztalatai bizonyították, hogy sokmillió pengő kárt szenvedtek a gyümölcskertek tulajdonosai, mert a nyulak körülrágták a téli inségben a gyümölcsfák kérgét, s így fiatal fáik kipusztultak.

A szakértői vélemények szerint nem akadályozható meg a gyümölcsösök védelme a nyulaveszedelemmel szemben meg a legjobb körülkerítésessel sem, mert hófúvásos időben, amilyen az elmúlt télen is volt, a kerítéseket is betemeti a hó, azon keresztül nyugodtan besétál a nyúl és évek munkáját teszi tönkre. Nem egy termés esik így ki a gyümölcsösökből, hanem az évek sorozata, mert hiszen

az új telepítés csak évek múlva adja az első termést.

Szabadkán ezen a télen a kiéhezett nyulak 14.000 darab gyümölcsfa esemtet rágtak el, pusztították a gyümölcsösöket, faiskolákat. Sok helyen még a fák koronáját is megrágták, mert annyira feltorlódtott a hó, hogy a nyulak csak az ágakhoz jutottak hozzá. Csupán Szabadka város faiskolájában mintegy 25.000 pengő kárt okoztak ezen a télen a nyulak.

Debreczenben és környékén — mint azt Balogh Vilmos főintéző, a növényvédelmi iroda vezetője kijelentette, — igen súlyosak a nyulragás okozta károk, mert az új telepítéseket sok helyen az anyagdrágaság miatt kerítéssel sem tudták jól védeni. A nyulakárok túllépik az 1939—40-es esztendőök kárait, mert most nemcsak fiatal almafákat rágtak meg, melyek a nyulak kedvence esemegéje, hanem fajtára tekintet nélkül valamennyi fajtának nekiestek éhségükben, kivéve az öreg fákat, melyek kérge már elparásodott. A nyulak pusztítása már nemcsak akkor tart, amikor hó borítja a földet, de azt megelőzően és utána is, Lépten-nyomon jönnek panaszok az újabb nyulakárokra. Ha ez így tart, a nagy veszélynek bejelentett vízkárral egyenlő lesz a gyümölcsösökben okozott nyulakár.

A közeljövőben országos értekezletet is tartanak, melyen az érdekelt gyümölcstermelők kérdést intéznek az illetékesekhez, hogy a nemzeti vagyonszerzésből a vadnyúltenyésztést tartják-e fontosabbnak, vagy a gyümölcstermelést. A kettőt együtt, egyidőben nem lehet folytatni. Ha gyümölcstermesztés mellett

DEBRECZEN

5. OLDAL
1942. IV. 8.

törnek lándzsát, akkor a kijelölt területeken engedjék meg, hogy a nyulak dúvadnak tekintésük és minden módon írthassák. A magyar gyümölcstermesztés igen megcsökkent az évek óta visszatérő vízkár következtében, a talajvíz ezer és ezer holdakon ölte ki a gyümölcsösöket, a megmaradt területeken pedig a nyúl jelenti az egyre fokozódó veszélyt. Szükséges, hogy az illetékesek nemcsak a gyümölcstermesztés fokozását hirdessék, hanem védjék is meg a már meglévő és létesítendő gyümölcsösöket.

A szigorú tél nagy pusztítást okozott ugyanis a gyümölcsösökben. A barackrügy a legtöbb helyen teljesen elfagyott, hibás a cserecsznye, jobban bírta a cserecsznye, szilva, alma, meggy. Sok az ágfagyás. Azok a szőlőszemek, melyek a decemberi hótakaró felett maradtak, elfagytak. Számolni kell még a gyümölcsösökben a fagyás okozta kéregrepedésekkel is.

Osztálytalálkozó

A húsvéti ünnepek ismét összehozták a „bandát”. Együtt voltunk majd mind, akik két évvel ezelőtt otthagytuk az iskolapadot, meg azt a sokat emlegetett „Alma Matert”.

Találkozót beszélünk meg és annak reményében, hogy felelevenedik a múlt sok kedves emléke, kis, fojtott izgalommal és reménykedve mentünk el a kijelölt étterembe.

Tizenhatan jöttünk össze: ott volt „Conere”, „Pumpa”, „Dolmány”, „Bocce”, „Soma”, „Kiskabát”, „Sido”, vagyis „Mike” és a többi, akinek nem adott a sors ilyen költői hangzású becenevet...

Ölelgetések, kérdézősködések és levelezőlap írás: ez a program első része. Mennek a lapok sorban, lányoknak, fiúknak és hajdani „tanárknak” egyformán. Most már kiüldhetünk „Bódi-kének”, osztályfőnökünknek humoros lapot és az egykor rejtett német tanár, aki ellen tüntettünk is, az is kap majd egy „Ferde, telkem, elküldöm tenéked...” lapot.

Fogy ám az itóka is és kezd ismét összevagdolni a társaság. Már túl vagyunk az első „Te mikor érkeztél? Mikor megy vissza? Mennyi a fizetésed?” és hasonló, felnőttes kérdéseken. Egyre gyakrabban hallatszik az „Emlékszel, mikor...” és ilyenkor nevetés hullámazik fel, hiszen röhögni kell, amikor visszaemlékszünk, hogy „Binyu” az emlékszó akarattal humisan énekelte és amikor a tanár kiespte és felállította, akkor „Binyu” önérzetelt mondta: „Tiszta tere volt, tanár úr...”

Ha idegen volna köztünk, beszédünk-ből, utalásainkból nem értene semmit. Tolvajnyelvű volna számára a dolog. De nem is kell ide idegen. Már ismét padokban érezzük magunkat, kialakul a hajdani ülésrend és néha — Urambocsá — még vasosabb tréfák is elhangzanak. Hát, istenem, férfítársaságban vagyunk, vagy mi az ördög...

A nótázás, illetve pontosabban körülrá, ivóélvezés, mihamar megkezdődik. A főkolompós felvág megkezdődik az egykori osztályindulóval: „Fluk, fluk, ti jó öreg fluk...”, majd a másik jön sorra: „Ennek a gazdának...”

Poharak törnek (ezeket nem vallottuk be a fizetőnek) és poharak ürülnek. A hangulat emelkedik és lassan, lassan eljutunk középszkolás minagunkhoz.

Rájövünk, hogy a sötört, meg a paprikaszórá igazi rendeltetése nem az étel ízesítése, — hanem hogy eszköz legyen egymás fejének teleszórásához sával, meg paprikával. Ez már középszkola. Elértünk ide, vissza a múltba. (Éz van olyan jó, mint amikor „Conere” a szeptemberi első iskolánapon kitétte az osztály ajtajára a „Tilos a koldulás” táblát és ezért első nap, 11 órákor már megkapta az első osztályfőnök intét...)

„Dolmány” fején már kupacnyi só és paprika csillog a lámpafényben. Szegény csak az általános röhögésből ébred helyzetére. Villámgyorsan rázza a fejét és borzolja a haját — és hajába a paprikás só!

Megerkezünk a középszkolába... (Levente)

Kassai Étterem Sörház Szálloda új vezetés alatt

vasárnap húsvét első napján délelőtt nyitotta meg.

Tóth Sándor vendéglősmester

a Kassai étterem és sörházat Hunyadi uca 1. szám alatt.

Válogatott fajborok, likőr és pálinka különlegességek. Kassai sörök. Új vezetés. Pontos kiszolgálás! Szolid polgári árak!

Bélyeggyűjtés

(Folytatás a jövő heti esztortóki számban).

Az 1915 évi „hadisegély” bélyegeknél a katalógusok megjegyzik, hogy itt előfordul az is, hogy az „árváknak” szó helyett „árváknak” található. Ezzel a sajtóhibával azonban a tévedések sorozata távolról sincs kimerítve, mert az elmúlt napokban egy budapesti gyűjtő a következő további hibákat antuttatta be: „Hadi” helyett „Aadi”, „Hadi” helyett „Hadi”, „segély” helyett „segély” és „fillér” helyett „fillér”. Tény, hogy ezek a hibák inkább összefolyásnak, mint sajtóhibáknak látszanak (kivéve az „Aadi” típust, mely minden kétséget kizáróan sajtóhiba) és rendkívül kíváncsiak vagyunk, vajjon ismerik-e olvasóink ezeket a típusokat, vagy esetleg másokat is.

A világon mindenütt az alkalmi bélyegek dominálnak. Magyarország, Németország, Dánia, Finnország, Belgium, Románia, Svájc, Szlovákia, Franciaország, Norvégia, Szerbia, Horvátország, Írland, a Cseh protektorátus Svédország, mind-mind alkalmi bélyegeket ad ki sorozatszámba. Bélyeggyűjtők! Vigyázzni!

Egy által fogazatlan 60 filléres Masaryk-bélyeg került elő itt Debreczenben, még pedig levelen. A fogazatlanul maradt alsó szegély több, mint 2 centiméter hosszú, így tehát levágott fogarról itt szó sem lehet!

A Debreceni Bélyeggyűjtők Egyesülete hivatalos közleményei: Egyesületünk minden vasárnap délelőtt 11-1 óra között tartja az Ügyvédi Kamara tanácstermében összejöveteleit, melyeken vendégeket is szívesen látunk. Házi csereforgalmunk megindult. Cserefüzetek benyújtását kérjük. Üres füzeteket az elnökségnél lehet kapni. — Cserehirdetés szavanként 15 fillér.

Hogyan teheti könnyebbé az életét

Időszerű kérdéssel foglalkozunk ma. A legfontosabb, hogy aki csak teheti, termelje meg a saját szükségletét.

A legkisebb területet is ki kell és lehet használni. Csaknem minden talajon lehet zöldséget, fűszereket termeszteni. Fontos tudni, hogy árnyékos helyen és gyümölcsfák alatt sikertelen a zöldségtermesztés, a száraz, sovány talajban a lapdús földet és sok vizet igénylő káposztafélék, zeller, zöldborsó, stb. rosszul tenyészik, de ha van bő vízellátás, lecsalással megolátható a kérdés. Lecsolás nélkül természetesen: paradicsom, spárgatök, borsó, hagyma, bab, gyökérfélék. Virágnövények helyére ezek illeszthetők. Fontos tudni azt is, hogy a város szennyvízszűrő telepén szabad rakodásra adnak egy pengőért egy szekér érett portagyút, ezt a földre szórjuk és bármit lehet ilyen talajon termelni. A csirázáshoz a magnak melege van szükség, ezért akkor vessük el, amikor már a föld felmelegszik, tehát április végén a következőket: dinnye, ugorka, tök, bab, csemege tengeri, burgonya. Az apró magvakat csak egyujjnyi mélyre szabad vetni, a hagymát, spenótot, ugorkát, tököt, céklát, retekét 3 centire, a borsót, babot, tengerit 4-5 centi mélyre ültetjük.

Máris lehet vetni a korai burgonyát 50 centire egymástól, minden fészekbe 2-3 gumót. Ugorkát 150 cm. sorlátra és 15 cm. magtávra. Csemege tengerit 80 centire egymástól április 20-30-án kell ültetni. Bokorbabot április 20-25-én 50 cm-re, 40-50 gramm a magszükséglet négyzetméterenként. Karós babot április 20-25-én 60 cm. sor- és 50 cm. magtávra, a szükséglet 15-30 gramm.

Aki tud öntözni és zöldségféléket ültetni, okosan teszi, ha már kész palántát vesz a piacon.

Célszerű mennél többféléket ültetni, de akinek csak egészen kicsi helye van, csak babot, vagy borsót, ha vet is, sok haszna lesz belőle. A természetesen való foglalkozás felidíti az embert, hivatali órák előtt és után kellemes a szabadban foglalkozás. Tessék megpróbálni!

Egy tudós feleletet ad arra a kérdésre, hogy hidegebb éghajlat következik-e a földünkön

Barlín, február hó: (TP): A szigorú téli forró, vagy pedig enyhe nyár következik-e? Hidegebb lesz-e földünkön? Talán újabb jégkorszak elé megyünk?

Olyan kérdések ezek, amiket laikus körök és tudományos szakemberek unós-untalan fölvetnek különösen olyankor, midőn az időjárás szélsőségekre hajlamos, mint mostani télünkön.

Az új jégkorszaki kutatás

Ezekre a kérdésekre azonban csupán az új jégkorszaki kutatás felel meg eléggé megbízhatóan és tudományos alaposítással. Ennek a kutatási területnek legújabb eredményeiről dr. Wundt professzor közöl nagyon érdekes tanulmányt a birodalmi kutatásügyi tanács orgánumban.

Azon vizsgálatok folyamán, hogy a földtörténet 600.000 évre visszamenő korszakában milyen éghajlati változások következtek be, megállapította a tudományos kutatás, hogy a hűvös nyár és enyhe tél, valamint a forró nyár és a kemény tél időbelileg összefüggő jelenség. Ebből arra lehet következtetni, hogy kemény télre forró nyár következik és fordítva. Minthogy a hűvös nyár folyamán a jég olvadása csekélyebb mértékű és azonkívül arra következtethető, hogy a hűvös tél folyamán több hó esik, mint szigorú tél idején, így ebből az a következtetés folyik, hogy éppen a

hűvös nyárból és szelíd télből álló hosszabb periódus az, amely földünkhez közelebb hozhatja az újabb jégkorszakot.

Egyéb tényezők

Nem egészen így áll azonban a dolog. Egy új jégkorszak közeledésének nem csupán ez lehet az egyetlen oka. Amint a tudományos kutatás ráveztett, ehhez még szükséges a jelenlegi állapottal szemben a föld felszínének emelkedése és a trópusokról származó melegvíz-áramlások jelentékeny gyengülése. Csupán ezen feltételek mellett kezdhetik meg a csillagászati feltételek következtében beálló hűvös nyarak és hóban gazdag telek a jég felhalmozásának munkáját. Különösen fontos szerepet játszik ebben a növekedő hófelület egyre nagyobbodó reflexiója, amely a nap melegét visszaveri. Minthogy a 30 szélességi körig terjedőleg az átlagos hőmérséklet több mint 20 C fokot tesz ki és a hófelület reflexiói sem tudják a középhőmérséklet jelentős csökkenését véghezvinni, ezért még a legkedvezőtlenebb esetben sem kell tartani attól, hogy a föld teljesen eljegesedik. Azonban számolni kell azzal, hogy a földnek hóval, nagy mértékben takart részei a hófelületnek a nap melegét visszaverő hatása következtében az év átlagos középhőmérsékletét csökkenteni fogják.

A debreceni „horgos” fosztogatók a bíróság előtt

Kétévi és hathónapi fegyházra ítélték Nagy Sándort

Beszámoltunk annakidején arról, hogy Debreczenben az elmúlt évben sorozatos betöréseket, lopásokat követtek el. A tettesek acélhorgos segítségével pincetablakokon, kamaraablakokon át valószínűleg „kihorgaszták” a zsákmányt, ruhaneműket, élelmiszereket. A rendőrség elfogta Nagy Sándor napszámost és ifj. Fazekas György kifutót, akik beismerték, hogy a lopásokat elkövetették.

Nagy Sándor a bíróság előtt a szerdai tárgyaláson beismerte Fraenkel Dezső, Schwarz Hona, Bakóczy Gábor, Kiss Julianna, Harmathy Ferenc, Faragó Lajosné és Herskovits Sámuel kárára elkövetett lopásokat. A zsákmányban volt 39 ing, néhány bakancs, nadrágok, hat pár eszima, 20 kilo gyümölcs, 8 kilo csokoládé és sok élelmiszer még.

Ifj. Fazekas György rendszerint csak „falazott” Nagy Sándornak és

arra vigyázott, hogy lopás közben ne lépjenek meg. A zsákmányon ötven-százalékos osztozást rendeztek.

Nagy Sándor arra hivatkozott, hogy nem volt senkije, aki támogatva volna, a kezén megsérült napszámmunka közben, dolgozni nem tudott tovább és így vetemedett lopásra, hogy magát eltartani tudja. Ifj. Fazekas György azt mondta, hogy apja részeges ember, nem törődik vele és végső nyomorban társult Nagy Sándorral, aki biztatta, hogy horrogal szerezzenek maguknak élelmiszert a pincéből.

A bizonyítási eljárás befejezése után Fővármegyei Sándor tanácselnök kihirdette az ítéletet, melynek értelmében, tekintettel arra, hogy Nagy Sándor már többször volt elítélve lopás miatt, kétévi és hathónapi börtönrre ítélték el. Ifj. Fazekas Györgyöt mint tettestársát nyolchónapi börtönrre ítélték el.

Hozzászólás a debreceni többtermeléshez

Egy talpalatnyi föld sem marad megműveletlenül Debreczenben című cikkünkben számoltunk be a napokban arról, hogy milyen széleskörű mozgalom indult meg Debreczenben a termés fokozására és az üres területek megmunkálására. Szentjóni Szabó Kálmán a kérdéssel kapcsolatban igen értékes megfigyeléseket tesz. Elmondja, hogy a Hajnal-utcaán 300 négyszögletes üres telket bérelt ki és azt 82 éves kora felásta, megmunkálta, de taposta azt boldogboldogtalan. Nem tekintették, hogy megmunkált terület. Kírta a következőket egy táblára:

Ne taposd az embertársad vetését, re vond rá a jó Isten büntetését. Dolgozz te is, hisz a munka nemesít, szorgalmadért a jó Isten megsegít!

A felhívás eredménye az lett, hogy letépték az írást és taposták tovább a veteményes földet.

Szükségesnek tartja, hogy a veteményes területeket védjék meg a rongálóktól, kárt okozóktól. A hatóság is védje a földeket, mert ezzel a termést védi, amire pedig nagy szükség van. Burgonyából és tengeriből jó vetőmagot kér a kistermelők részére, hogy bevetni tudják az üres telkeket. A telkekért ne kérjenek nagyon magas bért, mert akkor nem fizetődik ki a verejtékes munka és elmarad esetleg ami a legfontosabb: a többtermelés.

Felhívja a figyelmet arra Szentjóni Szabó Kálmán, hogy a Hajnal-utca

előtt nagyobb területek vannak felhasználatlanul, azokat ki kell osztani konyhakerti veteményes kerteskénekké és néhány vízcsapot megnyitni, hogy szárazság idején is hasznosan tudják művelni a földeket. A város jó bért is kapna az üres területekért és termés is lenne sok.

A marosvásárhelyi írók Debreczenben

Erdély egyik legősibb kultúrgözpontjának írói báró Kemény János vezetésével országos körúttal Debreczenbe érkeznek, hogy elhozzák hozzájuk a Székelyföld fővárosának leltári üzenetét. Debreczen írói körei is minden előkészülettel meglettek, hogy ez a látogatás, amely első az örverdetes felszabadulás óta, még azoknál a régi látogatóknál is melegebb és ünnepélyesebb lehessen, amelyek az elnyomatás idején zajlottak le.

A marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság tagjai közül ezúttal báró Kemény János, az erdélyi irodalom vezére és a kolozsvári Nemzeti Színház főigazgatója, Molter Károly, a neves kritikus és író, a Baumgarten-díj kúrátora, gróf Vass Albert, a népszerű regényíró, a Greguss-díj nyertes, továbbá a legújabb nemzedékből Asztalos István regényíró és János Adrienne országosan ismert szavalóművész nő látozgat el hozzánk. A marosvásárhelyiek kirándulását Sényi László és, és kár komarás irányítja.

Könyv

Szalacsi Rác Imre: EB URA FAKÓ

A magyar történelem egy szomorú korszakába visz Szalacsi Rác Imre új történelmi regénye: a Mátyás uralkodása utáni süllyedés, elesettség, inség, sőtéttség és gonoszság zord színel komorlanak fel előttünk s ezekben hasit bele villámként a Dózsa-lázadás véresen izzó lángja...

Dózsa Györgynek, ennek az egyszerű kurtanemesnek életútját adja a regény. A makfalvi udvarháztól a tüzesvas-trónig fut ez az út, amely páratlan izgalmasságú, egyre fokozódó feszültségeket magában rejt. Dózsa György a könyv lapjairól, mint eposzi hős áll élénk. Végzete a görög sorstragédiák komor végzete s harca kimenetele sem más — bukás.

A kor, melyben Dózsa él, az író szerint szintén nem kedvez a hősnak. Mindenünnen ellenségek állanak útjába, hiszen a kor tele van a maga érdekét néző, kiméletlen, kegyetlen gonoszokkal. Ebben a korban robban ki a nemeselek elnyomása ellen a parasztlázadás. Az író együttérzése az elnyomottak hancát kíséri. Érthető, hogy a túldoldal alakjai nem sok jó tulajdonsággal dicsekedhetnek. Bátor István alakja maga a földreszállt ördög, a király a végtelenségig menő tetetelen, akaratlan báb, Werbőczy István rövidlátó, harácsoló, hatalomvágyó köznemes. — E részletekkel írja le a szerző Bátor István elképzelhetetlen gonoszságait, viszont legalább ennyit kellene fordítania a lázadók szörnyű embertelenségeinek, gyilkolásainak, gyújtogatásainak és pusztításainak festésére is.

A felfogás merészsége ad létjogosultságot Szalacsi Rác művének. Az előtte ezzel a tárggyal foglalkozó regényírókkal szemben ez jelent nála pluszt, valamint az, hogy egyéni kutatásaival számos új részletet derített fel ebből a rendkívül érdekes körből. Mint történelmi író munkát végzett, de nem maradt el emögött a regényíró Szalacsi Rác Imre sem. Képességei nem ismeretlenek a kényesebbizű olvasóközönség előtt. A történet bonnyoltásánál a leg-erősebb fortissimóig tudja fokozni az érdeklődést. Jellemző ereje nagy, bár bizonyos elfogultságból eredő hibákra már rámutattunk. Külön értéke pompás magyar nyelve, amely tisztán, nemes egyszerűséggel fejezi ki mondanivalóit.

Szalacsi Rác Imre mai történelmi regényíró gárdánk egyik legértékesebb tagja. (pjl.)

Nyomában a rendőrség a Kossuth-utcai álkulcsos ékszerlovajoknak

1000 pengő jutalmat tűzött ki Várady Szabó Miklós dr főorvos

A debreceni rendőrség erélyes nyomozást folytat abban a példátlan vakmerőséggel elkövetett álkulcsos betörés ügyben, melynek során a tettesek dr Várady Szabó Miklós főorvos, Kossuth-utca 7. számú lakásából nagyjértékű ékszereket tartalmazó kazettát és 1000 pengő készpénzt vittek el. A nyomozás a legjobb úton halad a teljes eredmény felé, ugyanis dr Várady Szabó főorvos egyik családtagja, aki kevéssel távozásuk után egy otthonfelejtett tárgyért visszatért, a kinyitott lakás ajtajában érte a betörőt, aki azonban elmenekült. Mialatt a betörést telefonon jelentette a rendőrségnek, azalatt pedig egy másik férfi nézett be, majd látva, hogy a házbeliek már hazaérkeztek, sarkonfordult és elment. Mindkét férfit pontos személyleírást kapott a rendőrség és ennek alapján elfogásuk rövid idő kérdése. Az ékszerekről is pontos leírások mentek szét rádiogramos körözés útján az országba, tehát a betörők azt akarhol akarják értékesíteni, rajtaveszítenek.

Dr Várady Szabó Miklós főorvos, a károsult tegnap bejelentette a rendőrségen, hogy a nyomravezetőnek 1000 pengő jutalmat ad.

A rendőrség Szabó Gyula rendőrtanácsos irányításával, Császár Péter detektívfelügyelővel, Szűcs Jenő detektívvvel élén számos kihallgatást folytatott le a ügyben. Tegnap éjszaka nagyarányú razzia volt, több előállítással.

H I R E K

„DEBRECZEN“

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Pikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P, negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATÁSA április 4-én reggel 8 órától április 11-én reggel 8 óráig: „Kossuth”. Piac-u. 26. Telefon: 29-56. „Magyar Korona”, Kálvin-tér 15. Telefon: 16-06. „Arany János”, Csapó-u. 66. Telefon: 11-78. „Hungaria”, Szoboszló-út 4/I. Telefon: 28-25.

A hagyományápolás honvéd kötelesség

Valamikor a régi békevilágban egy-egy történelem órán tüzelő arccal, dobogó szívvel olvastuk, tanultuk a 48-as szabadságharc, Rákóczi, a török háborúk, Hunyadi János, az Árpádok korának hadi eseményeit és bizony vágyvagyunk arra, hogy mi is ilyen világban éljünk.

Nagy idők, nagy emberek — mondja Jókai!

A magyar történelem lapjain sok a „nagy idők” fejezet és sok a magyar nagy emberek száma is.

Most már, 1914. óta teljesült az ifjúkori kívánság, benne élünk a „nagy időkben” is bizony az utódok szemében mi is — egyik-másikunk talán névszerint is — „nagy idők tanúi”, „nagy emberek” leszünk.

A nagy idők hagyományait ápolni kell!

A hagyományápoláshoz pedig mara- uandó emlék szükséges.

A honfoglalástól a mai napig sok-sok magyar emléket megőriztünk, de sajnos — még több, ami elpusztult.

Ma, amikor módunkban áll minden hadtörténelmi értékünket leírni, összegyűjteni, megőrizni, jóvátételten hibát, sőt, egyenesen bünt követünk el, — ha minden módot meg nem ragadunk a katonas hagyományápoláshoz szükséges írásbeli adatok és tárgyi emlékek megőrzésére.

A harcúton is, itthon is, honvéd-kötelesség ez!

Jegyezzük fel mindent, ami a csapat, vagy egy-egy honvéd nevéhez fűződő haditett, kimagasló esemény, hősi cselekedet. Örökítsük meg fényképpel, rajzzal, hangfelvétellel és minden lehető módon az eseményt, vagy a kimagasló személyt.

Gyűjtsük össze az esemény tárgyait és a személy ereklyéit.

Mindezeknek mérhetetlen történelmi értéke van s főleg lesz a háború elmúltával akkor, amikor ezekből meríthetünk tanítást, tárnunk példát a jövő nemzedék elé és amikor ezekhez fűzzük majd a hagyományápolást.

— **D. dr. Kállay Kálmán**, az egyetem rektora Budapesten tartózkodik. Az egyetem Rector Magnificus, D. dr. Kállay Kálmán Budapestre utazott, ahol résztvesz az országos református zsinat április 8-i egézsnapos ülésén. A rektor holnap este érkezik vissza városunkba.

— **Rásó István** alispán Budapestre utazott, ahol résztvesz az Országos Református Zsinat ülésén.

— **Ullein-Reviczky Antal** rk. követ és meghatalmazott miniszter, sajtófőnök Horvátországban résztvesz a horvát állam önállóságának első évfordulóján rendezendő ünnepeken.

— **A magyar és szlovák külkereskedelmi tárgyalások** az új árucere egyezmény aláírásával befejeződtek. Az egyezmény 1943 február végéig állapítja meg az árucereforgalom mértékét.

— **A bulgáriai árumintavásáron** nagy sikert aratott a magyar csarnok. A csarnokot a bolgár kereskedelmi miniszter is megtekintette.

Hirdetmény a friss tojás legmagasabb eladási áráról

Az elsőfokú iparhatóság értesíti a város közönségét, az élelmiszerkereskedőket, a piacon kirakódó kereskedőket és termelőket arról, hogy a m. kir. közellátásügyi miniszter 60.500—1942. K. M. számú rendeletével a friss tyúktojás legmagasabb eladási árát megállapította.

Az említett rendelet szerint Debreczenben a viszonteladóval és fogyasztóval szemben megállapított legmagasabb eladási árak a következők:

Kirakódó kereskedő, vagy termelő által piacon történő eladásnál viszonteladóval szemben 2.87 P/kg., nyílt árusítási üzletben történő eladásnál viszonteladóval szemben 2.90 P/kg. Kirakódó kereskedő, vagy termelő által piacon történő eladásnál fogyasztóval szemben 2.90 P/kg. nyílt árusítási üzletben történő eladásnál 2.96 P/kg.

— **Gidófalvy Elemér ny. csendőrezredes halála.** Gidófalvi Gidófalvy Elemér ny. csendőrezredes, a debreceni VI. csendőrkörlet volt parancsnoka, április 4-én, életének 63-ik évében Budapesten meghalt. Kedden temették el nagy részvét mellett a Farkasréti temetőben. Gidófalvy Elemér halálának híre Debreczenben is mély részvétet keltett.

— **Neuber professzor külföldi előadásai.** Dr. Neuber Ede egyetemi ny. r. tanárt, a budapesti bőrklinikának igazgatóját a wüzburgi, freiburgi, stockholmi és prágai egyetemek meghívták, hogy a fertőző bőrbetegségek terén végzett kutatásainak eredményeiről előadásokat tartson.

— **Kassán felavatták a Teleki Pál serleget** a Társadalmi Egyesületek Házában nagy ünnepséggel. A serlegavató beszédet báró Schell Péter főispán mondta.

— **Német törvénykezés Ukrajnában** azt jelenti, hogy a szovjet alattvalók és egy más állam polgára között felmerült perben a német törvények alapján ítélnék. Ha a pereskedők ukránok, akkor egyeztető bírák döntenek, de vita esetén a német törvény az irányadó.

— **Amerika megkezdte az élelmiszer szállításokat** az északafrikai francia gyarmatok részére. A szállítások újból való megindulásához nem fűztek semmiféle magyarázatot.

— **Németországban 40.000 elgányt a most megjelent rendelet szerint munkára fognak.** A munkába állított cigányok a zsidókkal egyenlő elbánásban részesülnek és fizetésüket csak akkor kapják, ha ténylegesen megdolgoznak érte. Szociális kedvezményekben nem részesülnek.

— **Felakasztotta magát id. Biró Imre** hajdúböszörményi 65 éves gazdálkodó, aki meghalt, mire rátaláltak. Az öngyilkosság oka az, hogy az idős Biró Imre ellen egy ügyből kifolyólag eljárást indítottak és félt a per kimenetelétől.

— **Szerdán reggel megkezdődött Szmirnában** az utolsó sebesült és nagybeteg olasz és angol hadifoglyok kiserélése.

— **Tizennyolcezer kilométerre** lehet már képtáviratozni és a Tokió Buenos Aires között megindult kísérletezések igen jól sikerültek. Ez a világ leghosszabb képtáviró összeköttetése. Japán képtáviró összeköttetés áll fenn Tokió és Berlin között a háború kitörése óta.

— **Csanád vármegyében igen nagy pusztítást okozott az árvíz**, mert 130.000 hold kitűnő termőföldet árasztott el. A rombadőlt épületek száma 4886. Az árvizes területekről kimentettek 18.000 állatot, melyeknek takarmányozása igen nagy nehézségbe ütközik.

Ócska paplanvattáját ne dobja el mert ma nagy értéket jelent. — **Hozza el Püspök paplankészítő** mesterhez, aki villanygéppel új paplant készít belőle. Csapó 27. tel.: 38-15.

10 darab, vagy 10 darabnál kevesebb friss tyúktojás eladása esetén kirakódó kereskedő, vagy termelő által piacon történő eladásnál 50 grammos tojás fogyasztói ára darabonként 14 fillér, 55 grammos tojás fogyasztói ára darabonként 15 fillér.

Nyílt árusítási üzletben történő eladásnál 50 grammos tojás fogyasztói ára darabonként 15 fillér, 55 grammos tojás fogyasztói ára darabonként 16 fillér.

Felhívja az elsőfokú iparhatóság az élelmiszerkereskedőket, hogy az állandóan kifüggesztett hatósági árjegyzéken a fenti árváltozásokat vezessék keresztül.

A hivatkozott miniszteri rendelet által megállapított új legmagasabb eladási árak a folyó évi április hó 7-én léptek életbe. Elsőfokú iparhatóság.

— **Megérkeztek az első fecskék** a Dunántúlra, a körmendi járásba. A golyák is megérkeztek annak jeléül, hogy tényleg megjött a jó idő is.

— **A debreceni törvényszéken** dr. Fövényessy Sándor tanácsa szerdán kezdte meg a tárgyalást abban a sajtóperben, melyet Csösz László tanár indított Gallánffy Lajos városi zenekari iskolai tanár ellen, aki tavaly márciusában Csösz Lászlónak egy zenekari-kéjára adott nyílt-téri nyilatkozatban rágalmozó kifejezéseket használt. A bíróság elrendelte a sajtóperben a bizonyítást. A következő tárgyalásra több tanu kihallgatását rendelték el.

— **Hirtelen halál a Kar-utcán.** Huszár Imre 25 éves asztalossegéd, Kar- utca 22. szám alatti lakos lakásán hirtelen rosszullet fogta el és néhány perccel később meghalt. A hirtelen halálról értesítették a rendőrséget és miután a halál okát nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, törvényszéki boncolást rendeltek el.

— **Mestervizsgára készülő iparos- segédek figyelme!** A városi szakirányú iparostanonciskolában április 15-én (szerdán) délután 6 órai kezdettel a VI. mestervizsgára előkészítő tanfolyam nyílik meg. A tanfolyamra jelentkezni lehet hétköznap délelőtt 12—1 óra között a városi ipariskolák igazgatói hivatalában (Burgundia-utca 1. szám). A tanfolyam részvételi díja 15 pengő.

— **A Mester-utcai egyházzsérző női kör** április 12-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Kollégium dísztermében jótékonycéli délutáni rendezés a következő műsorral: Közének LXXVII. szolt. 1. v. Megnyitót mond Kolozsváry Kiss László lelképásztor. Énekel dr. Szász Imréné, kiséri Ökrös István monostompályi ref. kántor. Előadást tart dr. Czeglédy Sándor egyetemi tanár. Babits M.: „Miatyánk” című versét szavalja Szabó Magda Dóczy gimn. tanárnő. Énekel Nyakas László IV. éves zeneakadémiai növendék, kiséri Zsádon Antal orgonista kántor. Ady Endre: „Krisztuskereszt az erdőn” című versét szavalja Soós Levente bh. Záróének: 181. dicséret 1. verse. A műsoros délutánra az érdeklődőket szeretettel hívja az elnökség.

— **Megmérgezte magát egy fiatal leány.** Körösi Róza 19 éves fiatal leányt, Werbőczy-utca 2. szám alatti lakost tegnap délután súlyos állapotban, eszméletlenül találták lakásán. Mellé üres pohár és ismeretlen méreg tartalmazó doboz volt. Telefonon értesítették a mentőket és az életmentő leányt a belgyógyászati klinikára szállították. Gyomormosást alkalmaztak, mire Körösi Róza jobban lett és magához tért. Megállapították, hogy 19 darab theobrin-tablettát vett be öngyilkossági szándékából. Tettének oka ismeretlen.

DEBRECZEN

7. OLDAL.
1942. IV. 9.

Tintahal

Tengereknek óceán vizében, Ezerféle halak háborúznak, Az aprókat felfalja a bálna S ha közeleg, villámgyorsan úsznak.

A tintahal fel van fegyverezve, Tintát lövel, ha jön támadás, A támadó szeme elől bujhat, Életének, ez nagy ráadás.

Haragosim ha bálnák lennének, En tintahal volnék s vinne ár, Nem bujhatnék el, bár bennem lenn Felhalmozva, három tintagyár.

Vékony Anta

Dr. Egey Szilárd áthelyezése és előléptetése

Megérdemelt kitüntetés érte dr. Egey Szilárd debreceni pénzügyi tanácsost, akit a pénzügyminiszter a pénzügyigazgató helyettesi teendőik ellátásával bízott meg a zombori pénzügyigazgatóságnál. Dr. Egey a debreceni pénzügyigazgatóságnál kezdte meg pénzügyi pályafutását, ahol hosszú évek óta a rendkívül bizonyult forgalmi adók vezetését látta el nagy hozzáértéssel és lankadatlan szorgalommal. Nehéz ügykörében kifejtett értékes szolgálati jutalmául érte el fiatal korában a pénzügyigazgató helyetteséget, amely méltó elismerése kiváló képességének.

Amennyire örülnek a debreceniek Egey Szilárd előléptetésének, annyira fájjalják a kitűnő főtisztviselő el-távozását.

A leventék megkezdik Debreczenben a hulladékgyűjtést

Debrecen város levente parancsnoksága felkéri a város közönségét, hogy azokat a leventéket, akik ezen a héten elindulnak, hogy a városban uccáról-uccára járva összeszedjék a házaktól a hulladékokat, eszontot, rongyot, vasat, fogadják szívesen és adják át a gyűjtésre kiküldött leventéknek, akik azt a központnak adják be. Hazafias feladatuknak tesznek ezzel eléget és segítik az anyaggyűjtést.

Lelőtte a gyanutlan járókelőt

Hírt adtunk arról, hogy vasárnap délbén a Kandia uca sarkán Szerepi László péksegéd ittás állapotban combjába lőtt Farkas Pál 47 éves őszeres, Csapó uca 48. szám alatti lakosnak. Az esetnek szemtanuja volt a súlyosan sérült Farkas Pál felesége, aki elmondotta, hogy férje gyanutlanul haladt vele az uccán, amikor az ismeretlen Szerepi előrántotta revolverét és el-sütötte. A golyó eltalálta Farkast, aki fájdalommal kiáltással esett össze. A lövöldözést azelőtt soha nem látta és nem is volt közöttük semmiféle szóváltás. Farkas combjából egyébként mütét útján távolították el a golyót. A lövöldözés részleteinek tisztázására a rendőrség vizsgálatot indított.

* **A Szepesi Szövetség** ma, csütörtökön este félkilenckor összejövetelt tart a Pál söröző emeleti külön helyiségében. Divéky Adorján egyetemi tanár előadást tart Lőcséről.

— **A tábortól** 500 pengő értékig fogad el továbbításra utalványösszeget.

— **Hirtelen meghalt** Kiss Lajos 10 éves derecskei gyermek, akinek boncolását a csendőri jelentés alapján elrendelték, mert a halál okát nem sikerült tisztázni.

Ha elegáns öltönyt akar keresse fel bizalommal Nagy Béla úriszabóságát Kossuth u. 39. l. e. Garancia 10 éves pesti gyakorlat.

Színház, film, szórakozás**SZÍNHÁZI MŰSOR:**

Csütörtökön este: **Lammermori Lucia**. Operaelőadás.

Pénteken este: **Boldoggá teszlek**. Vaszary bemutatja.

Szombaton délután: **Mosolyországa**. Fülkérés helyarátk.

Szombaton este: **Boldoggá teszlek**.

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI:

Csütörtökön este nagy operaelőadás, Debrecenben először **Lammermori Lucia** Szabó Ilonka, Rácz Tilda, Köblös József, Szirmay Reginald, Szóts D. Péter, Kürtös Károly operacénekesek vendégfellépésével.

Péntektől Vaszary Gábor Budapest 250 előadást megért remek, szellemes vígjátéka: **Boldoggá teszlek**.

Szombaton délután **Mosolyországa** G. Geneszy Sárika, Hajdú Péter, Takács Anny fellépésével fülkérés helyarátkkal.

Magyar Imre fia Debrecenben

Érdekes vendége érkezett szerdán Magyar Gyuszinak, a kitűnő debreceni cigányprimásnak. **Budapestről néhány napos látogatónak megjött Magyar Imre, a nemrég elhunyt hírneves cigányprimásnak fia.**

Magyar Imre 18 éves, az idén érettségizik a budapesti Lónyay-utcai református gimnáziumban. (Édesapja a debreceni református gimnáziumban maturaírt.) Érettségi után átveszi az édesapja kezéből kihullott hegedűt és — mint a „Debreczen” munkatársának elmondotta — cigányprimás lesz.

Nyáron a vakációs hónapok alatt muzsikáltam már az elmúlt két évben a Ritzben. ... Szeptembertől júniusig erre természetesen nemigen van mód, mert akkor tanulok. ... Júniustól azonban én is zenekar élére állok.

Magyar Imre a húsvéti vakáció még nátralevő néhány napját tölti Debrecenben. Nagyon jól érzi magát Debrecenben, ahol a Magyar-családnak újszólóval minden tagja felült, ahol az első nóták felszendültek vonójuk alatt szívet simogató melegséggel.

— 36.000 japán elemi iskolás Olaszországba küldött legszebb kézmunkáiból rendezett kiállítás nyílt meg szerdán a Corsini-palotában.

— **Kajlani, Irak volt miniszterelnöke** szerdán Füzrenzbe érkezett és ott néhány napot tölt.

— **Fogadásból megívott félliter pálinkát** és 10 perc múlva meghalt Karsai Dániel 34 éves óvári földműves. Egyszerre hajlotta le az erős italt s utána eszméletlenül rogyott össze. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy heveny alkoholmérgezés ölte meg.

— **A pécsi Nemzeti Színház igazgatói állása betöltésre kerül.** A pályázatok legkésőbb április 20-ig nyújtandók be a polgármesteri hivatalban.

— **A belügyminiszter a házasságkötés előtt szükséges orvosi vizsgálatról szóló rendelkezéseket** most azzal egészítette ki, hogy a tisztiorvos meglőzheti annak a házastulónak a vizsgálatát is, aki hivatalos állományú honvéd egyénnek honvédségi egészségügyi ellátásra igényjogosult családtagja és hivatalos honvédorvos, vagy honvéd egészségügyi intézet 30 napnál nem régebb keletű bizonyítványát szolgáltatta be arról, hogy sem fertőző gámmokorban, sem fertőző nemibajban nem szenved.

— **Jelentkezzenek a rendőrségen, akiknél bakkancsra és cipőre pénz esett ki egy szélhámos és aztán nem jelentkezett.** A rendőrség elfogott egy csalót, aki beismerte, hogy ilyen bűncselekményeket követett el, a károsultakat azonban nem ismeri. Ezek a rendőrség II. emelet 88. számú szobájában Pataki detektívet keressék fel. Ugyanott jelentkezzen az, akinek 74.264. számú Csoda gyárlmányú kerékpárját ellopták, mert azt is megtalálták a tettesnél.

Összetűzéseket provokáltak a szovjet vádlottak az ankarai merénylet-terv tárgyalásán

Ankara, ápr. 8. (Német TT) A merénylet-per szerda délutáni tárgyalásán ismételtén összetűzésre került a sor Pavlo és Kornilof, a két szovjetorosz vádlott, az elnök és az ügyész között. Pavlov nem volt hajlandó Abdurraman kihallgatási jegyzőkönyvét aláírni.

Az elnök kijelentette, hogy az az, ha az aláírást megtagadják, a per további vitelét mégsem lehet megakadályozni.

Az ügyész szerint nem forog fenn semmi ok arra, hogy a szerdai napra kijelölt és megidézett ta-

nukat ne hallgassák ki és a per elodázzák. A törvényszék rövid tanácskozás után mégis úgy határozott, hogy a vádlottaknak rendelkezésére bocsátja Suleyman valloirását és a szerdai ülés lefolyását fordításban.

A tárgyalást április 15-én délutánra halasztották. (MTI)

A szovjet kormány elhatározta, hogy szovjet ügyvédet küld Ankarába, hogy az vegyen részt a Pápen-elleni merénylet ügyének tárgyalásán. A szovjet ügyvéd repülőgépen érkezik Ankarába. (MTI)

200 székeiy fiú haza akar jönni az idegenégióból

Érdekes mozgalomra készül a Székelyföldön mintegy kétszáz család. Az a tervük, hogy messzi Afrikába szakadt fiaikat visszahozzák hazájukba.

Az ügy előzményei néhány esztendőre nyúlnak vissza, amikor az idegenlégió ügynökei nagy propagandát folytattak az európai államokban. A propaganda hullámai eljutottak a Székelyföldre is, ahol a talajukat vesztett kétségbeesett emberek közül sokan felesaptak legionistának.

Az idegenlégió önkéntesit toborzó ügynökök Bukarestben tartózkodtak, ahol a felvételre jelentkezőket na-

gyobb pénzelőleg átadásával csábították. Több mint 200 székely fiatal ember otthagya szülőfaluját és Afrikába utazott.

A legtöbbször esetben a kivándorolt ifjak szüleit és hozzátartozóit előzetesen mitsem tudtak fiaik végzetes elhatározásáról. Csak Afrikából kaptak később a panaszos leveleket, melyek tele voltak szenvedésük leírásával.

Azóta egyre érkeznek a levelek s a székely legionisták, akik csak most értesültek a Székelyföld visszatéréséről, még nagyobb honvágyal kíváncsognak haza.

Kézművesiparosok nyersanyagellátásának kérdése

Már az ősz óta folynak a tárgyalások abban az irányban, hogy a kézművesiparosok nyersanyagellátását bizsák a szakmai ipartestületekre. Ebben a kérdésben Budapestén a kézművesmesterek székelyföldön értekezlet tartottak a budapesti és pestmegyei ipartestületek vezetói.

Követelek Ferenc rámutatott arra, hogy kívánatos lenne a kézművesiparosok nyersanyagellátásának decentralizálása s a nyersanyagok az ipartestületek szakosztályai útján történő szétosztása. Hangsúlyozta, hogy ez nemcsak az iparosoknak életbevágó érdeke, hanem közérdeke is, mert a szakértő iparosokból álló ipartestületek a legjobban tudják elbírálni azt,

hogy az igényelt anyagmennyiség megfelel-e az iparos szükségletének. Ilyen módon az anyagkarakosság is fokozottabban érvényesíthető.

Az ipartestület széleskörű helyi ellenőrzése lehetetlen tenné, hogy a kézművesiparosok szánt anyagokból bármilyen zűrgalombba, vagy jogosulatlan iparizók kezére jusson. Az előadó szerint az iparügyi miniszter elvben magáévá tette az ipartestületi anyagelosztást. Felhívta az előadó az ipartestületi vezetőket, hogy tagjaik anyagszükségletéről sürgősen készítsenek pontos adatfelvételt. Az értekezlet az ipartestületi anyagelosztás sürgős megvalósítása érdekében távirati kérdéssel fordult az iparügyi miniszterhez.

A Kormányzóhelyettes Ur meglekintette a műszaki rohamcsapatok gyakorlatát

(A m. kir. honvéd haditudósító század közlése):

Az elkésett tavasz ködbe burkolózott, amikor kora hajnalban autónkál robbogtunk célunk felé, hogy tanúi lehessünk a pompás magyar honvédség egyik alakulata bemutatójának.

„Valahol Magyarországon” tartottak műszaki bemutatót és ezt az újfajta, ragyogóan sikerült minta-bemutatót a magyar honvédség ünnepnapjává emelte, hogy azon megjelent s végignézte vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes is.

A bőjt szél szünet nélkül fodrozta a vizet, a fák sirva hajladoztak, de a bemutatón résztvevő műszaki rohamcsapat emberei korareggeltől kezdve ott állanak helyükön és várják, hogy bemutatassák, mit is tud a magyar honvédség „új alakulata” a műszaki rohamcsapat. A nap csak néha-néha tudja áttörni sugarával a ködöt, fénye azonban erőtlen. És ilyenkor messze, amerre csak a szem ellát, mindenütt megmúvelt földek, rügyfakadásra váró fák és itt-ott elszórvá a régi cseh világból visszamaradt betonerdők látszanak. Ezeket az erődöket fogják megtámadni a most kiképzett műszaki katonák.

Nagy érdeklődéssel várták a bemutatót. A magyar honvédség magasrangú tisztjei már reggel 9 órakor kint voltak, 10 órakor a kürtös díszjelt fújt, jelezte, hogy megérkezett a kormányzóhelyettes. A honvédelmi miniszter és helyettese kíséretében fogadja a gyakorlatvezető jelentését, majd mosolyogva kézfogással üdvözi a tábornoki kar megjelent tagjait. Repülőfőhadnagy egyenruhában érkezett meg a kormányzóhelyettes és azonnal elfoglalja helyét egy „üzemen kívül helyezett” erődön. A gyakorlatvezető röviden ismerteti az új fegyvernemek mondható alakulat kiképzését, feladatait.

Kisütött a nap. Csak rövid időre, annyira, hogy lássuk azt a három szakaszt, amelyek a zárógyakorlatot be fogják mutatni. Csupa válogatott szak-képzett legény, örül az ember szíve mikor végignéz soralkon. Vidámak, nevető szeműek, piros arcuak. A magyar faj, az erős magyar nép méltó reprezentánsai. Különleges felszerelésükkel várják a kürtzót és a piros rakétát, jelezte, hogy megindulhasson a támadás. Fel is harsan hamarosan a kürt, égnék röppen a piros rakéta és máris messzi távolban megszólalnak a golyószórók, géppisztolyok és puskák. Hatalmas villanás után fülsiketítő dörrénés, saját tüzérőség hatásosan lövi az ellenséges kísérőket. Három szakasz egyszerre indul támadásra három kísérő ellen. Centiméterről centiméterre kuszának előre, hisz az „ellenség” is tüzel, szorgalmasan, megállás nélkül szólnak a golyószórói. A támadók azonban nem torpannak meg. A köd most már a puszkapor, kézigránát s a tüzérőség lövedék füstjével keveredik.

Háborús a hangulat. Egy nemrég az orosz frontról hazatért törzstiszt mondja:

— Mintha csak odakint lennénk az orosz síkságokon.

Az egyik dörrénés a másik után reszketteti meg a levegőt. Még a föld is remeg és a műszakikak pedig nyomonlák előre. Már csak 150, 100 méter az első erődig. Füstölve repül előre a ködfejllesztő kézigránát, hamarosan vastag, nehéz ködfüggöny takarja a támadókat a tüzérőségi tüzet előbbre helyezik és most már az erődök mögött robbannak a lövegek. A ködfátyol oltalma alatt, hosszú rúddal a kezükben, sisakos honvédek kuszának előre a betonerdőt körülvevő drótkadályig. Néhány pillanat még és nagy robajjal a levegőbe repülnek a drótkadályok, majd újabb villa-

nás és dörrénés és a betonerdő acélajtaja ronggyá zúzva hullik le. Felvillannak a lángszórók vakító fényű lángjai, kézigránátot vágnak az erődbe és egy perc múlva a szakaszparancsnok fehér rakétával jelenti, az első számú erődöt elfoglalták.

De nincs pihenő, a szakasz kézigránátokkal és lángszórókkal tisztítja meg az árokrendszert, felgöngyöl az egész védelmi rendszert, úgyhogy amikor lefújják a gyakorlatot a szakaszok mindhárom erődöt elfoglalták. A gyakorlat véget ért. A kormányzóhelyettes úr a közel másfélórát tartó támadást a legnagyobb érdeklődéssel figyelte, ragyogott a szeme, amikor látta a magyar katona pompás mozgását, egyszerű küzdőképességét és határtalan lelkesedéssel párosult, kötelezőégerzetet. A magyar honvéd ismét igazolta Zrínyit: „Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók.”

Nyolcszor siklott ki a mozdonya, kilencedszer életét vesztette

A szatmári csendőrség most fejezte be a nyomozást a Vámfalu határában történt vonatkisziklás ügyében. Március 29-én reggel Bikszád és Vámfalu között kisziklott a 7517-es személyvonat mozdonya. Mintegy húsz métert haladt a talpfákon, majd felborult. A kiáramló gőz Bíró Ignác fűtőt még a helyszínen megölte, Gerhes János mozdonyvezetőt második- és harmadfokú égési sebekkel kórházba szállították, ahol két nappal később meghalt.

Gerhes János a halálos ágyán mondogta el vallomását a csendőrség előtt. Egy útátjárón haladtak keresztül, mikor hirtelen ugrálni kezdett a mozdony, azonnal megértette, hogy kisziklottak. Rövid fűtőjelet adott le a fékezésre, a fűtőnek pedig odaszólt, hogy itt az utolsó óra, most meghalnak. A következő pillanatban a mozdony feloldalra dőlt és a pályatest mellé zuhant. A borulással eltört a gőzsíp és vastag sugárban ömleni kezdett a forró gőz és víz. Bíró azonnal elvesztette eszméletét és meghalt, neki még volt annyi ereje, hogy az eleje siető vonatvezetőig vészorogjon.

Elmondotta még a szerencsétlen mozdonyvezető, hogy nyolc kisziklásban volt része. A kilencedik az életét követelte áldozatául.

* Schaff tánciskolájában a Koronában tanfolyam megkezdődött. Beíratások még elfogadhatnak. Ma este össztánc.

* Hegedűs péküzletből tévedésből elvitt csomagot az illető saját érdekében hozta vissza Hegedűs péküzletbe, hol jutalomban részesül.

— **Házhelyosztás Gombósfalva községben.** A kishasonbérletek és ház-helyek alakításáról szóló törvény alapján Gombósfalva községben 120 ház-helyet osztottak ki arra érdemes szegénysorsú igénylők között.

— **Az alumíniumgyártmányok eladási ára.** A hivatalos lap csütörtöki száma közli a közellátási miniszter rendelkezletét az alumínium fél- és készgyártmányok legmagasabb eladási árának újabb megállapításáról.

— **Az Endrani görög gőzöst Canliadánál a vihar a sziklához csapta és szétzúzta.** A gőzös görög utasokat szállított. A 236 utasból csak 29-nek sikerült megmenekülni, a többiek sorsa ismeretlen.

— **Április 10-én megkezdődik Japánban a választási küzdelem** az április 30-án tartandó választásokra.

— **Vitéz Imrédy Béla nyugdíja.** A „Magyar Nemzet” a szélsőjobboldal problémáival foglalkozva már a másodikkal jelenteti meg, amelyben párhuzamot von Imrédy Béla és Szalasi Ferenc között. Többek között megállapítja azt is, hogy a szélsőséges közvéleményben Szalasinak nagyobb hítele van, mint Imrédy Bélának, mert az előbbi „elvesztette őrnagyi nyugdíját is”. Imrédy Béla viszont bankelnöki állása után kapott hatalmas járandóságait ma is élvezi. Ezzel kapcsolatban illetékes helyen azt a választ adták, hogy Imrédy Béla a Nemzeti Bank elnöki állásából való megválasztása után sem végkielégítést nem vett fel, se más természetű járandóságot nem kap. Vitéz Imrédy Béla jelenleg miniszterelnöki nyugdíjat élvez.

Pécs 900 házat épít a munkáscsaládok részére

Az ország legnagyobb munkáskertvárosát építik meg Pécsen, ahol 900 ház áll majd az ingatlanulajdonnélküli munkáscsaládok rendelkezésére. Pécs városa szerkezeti és lelki összefüggéshez hozzátartozik a gyengébb társadalmi rétegek felemelésére irányuló akarat. A város hatósága abból a szociálpolitikai lételelől indul ki, hogy városuk boldogulását egyéb gazdasági tényezők megvédése mellett nagyrészt biztosítja, ha a közönség ellátására szoruló egyedek számát a minimumra csökkentjük. Vagyis, ha a lakosság minden tagja töltelhetően kivési részét a közterhek viseléséből. Ennek a feladatnak kikísérletezésére egy lakótelepet létesített, rajta ma 100 ház van. Sokgyermekes munkáscsaládok egyenként 200 négyzetméteres kertjükből és szövetkezetekbe tömörülve megindultak a vágyva vágyott önálló egzisztenciaképződés útján. A házakat a város saját pénzén építette és 25 esztendő törlesztésre adja át a kiszemelt, arra érdemes családoknak. A házak építési költsége, illetve azok törlesztési összege arányos

a sokgyermekes családok azelőtt fizetett lakbérével. Háztartási szükségleteiket a családok szabadidejükben kertjükben végzett termeléssel, sertés-tartással, baromfi-neveléssel nagy részben ellátják, munkáskeresetükből tehát ruházódásra, egyéb szükségleteik ellátására és főleg a törlesztések pontos teljesítésére megvan a fedezetük. A szövetkezet látja el őket elsőrendű élelmiszerekkel: a telepen a gondozónő adja meg a családnak az élethez szükséges útmutatásokat. Ugyanítt különböző tanfolyamokat végeznek, háziiparokkal foglalkoznak és általában minden eszközt és lehetőséget megragadnak, hogy helyzetükön minél nagyobbát könnyítsenek. A kísérletek eredménye alapján a város hatósága elhatározta, hogy további építésekkel kezdeményez és az e célra megvett 118 katasztrális hold területen megkezdje a város ingatlan-nélküli munkáscsaládjai számára lakóházak építését. Ez lesz az ország legnagyobb munkáskertvárosa: 900 ház fogja hirdetni a pécsi polgárság szolidaritását és megértését.

A papírkereskedők nyomtatványvállalása körül

Tegnap számunkban ismertettük a Könyv- és Papírkereskedők szaklapjában megjelent cikket, mely foglalkozik a könyv- és papírkereskedők nyomtatványvállalásának kérdésével, illetve e tárgyban hozott debreceni határozattal. Most Nagy Károly, a debreceni ipar- és kereskedelmi szakosztály elnöke reflektál a cikkre, többek között a következőkben: Az említett cikk idézi a Legfelsőbb Kihágási Tanács ítéletét, amely szerint a könyv- és papírkereskedő jogosult kereskedelmi szakmára szóló iparjog-szivvány alapján olyan természetű nyomtatványok elkészítésére megrendeléseket elfogadni és azokat arra jogosult iparossal elkészíttetni aminő természetű kész nyomtatványok árúfűtésével foglalkozik. Ezt a tevékenységét a könyv- és papírkereskedőknek sohasem kifogásoltuk s így nyitott kaput döngöztünk. Olyan nyomtatványt, amelyet a könyv- és papírkereskedő bárki részére szabadon árúfűthet üzletében, továbbra is elkészítjük, de olyan nyomtatványt, amelyet csak egy egyén használhat, tehát saját cégével van ellátva, nincs joga felvállalni s ezeket a nyomtatványokat nem is fogjuk nekik elkészíteni. Az 1922. XII. tc. a nyomdaipar képesítéséhez köztéről szóló törvény gátat vetett a könyvkereskedők szabad nyomtatványvállalásának és csodálatos, hogy ebbe a könyvkereskedő urak semmiképpen sem tudnak belenyugodni. A Kihágási Tanács ítéletének anélkül való közlése pedig, hogy magát a tényállást ismertetnék, megtevesztésre nagyon alkalmas, mert hiszen a Kihágási Tanács nem törvényhozó testület, csak egyes eléje kerülő ügyekben hozza meg ítéletét, amely ítéletet esetleg nagy mértékben befolyásolhatja az azt előidéző esemény mineműsége. Ha mi ilyen fogásokkal akarunk operálni, egyszerűen hivatkozunk ugyancsak a Kihágási Tanács 1153-1938 sz. ítéletére, amely pedig szól a következőképpen: „...könyv- és papírkereskedő még névjegyek előállítását, valamint levélpapírra és borítékra névkezdőbetűk rányomását sem vállalhatja”. Végezetül fenntartjuk, hogy az a könyv- és papírkereskedő, aki törvényes jogalap ellenére olyan nyomtatvány elkészítésére fogad el megrendelést, amely individuális (egyéni) célokat szolgál, a nyomdaipart jogtalanul gyakorolja, tehát kontárokodik s mint ilyen, minden esetben bíróság elé állítjuk”. Nagy Károly, a debreceni nyomdász-szakosztály elnöke

— Öngyilkosság a vonaton. A Budapestre Szolnok felé haladó vonaton az egyik harmadik osztályú kocsi-ban Huszár Kálmán sashalmi fiatal asszony hirtelen előrántott kézitáskájából egy forgópisztolyt s mielőtt az utasok megakadályozhatták volna, szívenlőtte magát. Huszárné azonnal meghalt. A nyomozás megindult.

A közönség szava

Az iparostanonkérdéssel foglalkozik szerkesztőségünk az irt leveleiben egy-két iparral rendelkező iparos-szegéd, aki iparában nem dolgozik, hanem állami szolgálatban áll. Részletesen foglalkozik a tanoncok száma csökkenésének okával és ezt abban látja, hogy a magyar kézművesipar a tisztas megélhetést csak igen nehéz körülmények között tudja biztosítani és ezért nem esábitó az erre a pályára való lépés. Az iparos öregségére nincs biztosítva, már pedig minden fiatal iparostanoncnak az a vágya és célja, hogy önálló iparos lehessen és ha ezt eléri, a bizonytalan öregség vár rá, mert bizony a vagyonszerzésről ma már nem lehet beszélni. Biztosítani kell az iparosok részére a tisztas megélhetést adó nyugdíjat a munkásélet után és akkor lesz elég iparostanone. A másik okát abban látja az elnéptelenedésnek, hogy a segédet nem fizetik meg a mai áraknak megfelelően és az idős segéd, különösen ha családja is van, örül, ha azt a keveset is megkapja, de állandóan, amit munkáscsalója nyújtani tud. Az állami és városi állásokba való törekvés legvonzóbb erje abban keresendő szerinte, hogyha kevesebb fizetést ad is, mint esetleg egy iparos keres, de biztosítja részükre az öregség nyugtalmasabb éveit. A vasútnál valóságos különese-lés folyik, hogy szerény, de nyugdíjas álláshoz jussanak. Inkább kevesebbet keresnek, de a várható nyugdíjért lemondanak a mai több kenyérről. Szerinte lehetne segíteni azzal, hogyha könnyebben hozzáférhetővé tennék az önállóítási költségek megszerzését és megszabnák, hogy egy-egy városban vagy községben mennyi iparrendély adható ki. Ez esetben nem történne meg az, hogy egymás elől valóssággal elszökjen a kenyérrel, míg vannak hely-ségek, ahol lucatjalva van iparág egyetlen iparos nélkül. Szívesen látna a levelező, ha az ön-álló iparosok közül véleményt hangoztatnának a nyilváosság előtt a tanonkérdéssel kapcsolatban.

— A Szabolcska-ünnepélyről téves hírek kerültek forgalomba. A kistéplomi egyházzsász vezetősége közli, hogy az ünnepély a Kollégium díszter-mében április 11-én, szombaton délután 6 órakor tartatik. Jegyek előre válthatók a Méliusz könyvkereskedés-ben és a Révész-tér 2. szám alatti lel-kézi hivatalban.

— Előpták Jókai Mór aranyóráját. A budapesti Bajza-utca 39. számú ház-ban lévő Petőfi-ház múzeumából ismeretlen tettesek egy vitrinből kilopták Jókai Mór egykori duplafedetű aranyóráját és láncát. Az aranyóra mutatója 6 óra 05 percet mutatott, mert az órát abban a percben állították meg, amikor Jókai Mór meghalt.

GYASZROVAT

Szabó Sándor főfegyvermester, tiszt-helyettes, temetése ma délután fél-négy órakor lesz a II. ravatalozóból.

Zajthi Mihály MÁV segédísz, teme-tése ma délután fél-órán lesz a 2. ravatalozóból.

Szabó Ilonka 21 éves korában el-hunyt. Temetése csütörtök délután 4 órakor lesz a hármastereből, ró-m. kat. szertartással. Lakásunk: Rujter u. 44. szám. Csurka temetkezési rendezi.

Czóvek Mártonné Herma Margit 24 éves korában elhunyt. Temetése pénteken 3 órakor lesz a hármastereből római katolikus szertartással. Csurka temetkezés rendezésében.

Id. Nagyházy Bálint temetése pénteken 4 órakor lesz a 3-as ravatalozó-teremből. Lakás: Oláh Károly ucca 35. Gebauer-cég rendezi.

SPORT

DVSC-Dunakeszi Magyar-sportkörzés lesz vasárnap a Stadionban

A DVSC bajnokságra tőző csapata áprilisban játssza les soradató bajnoki mérkőzését a D. Magyarság, Maros-vásárhelyi SE és a Törekvés ellen. A döntő mérkőzések sorát a vasárnapi DVSC-D. Magyarság mérkőzés nyitja meg, melyet fél-négy órai kezdettel a nagyterdei Stadionban játszatják le.

A DVSC tegnap erős edzést tartott, melyen a játékosok kitűnően dolgoztak. A mai napon dől el Csokai helyettesi-tésének kérdése. A szolnoki Sárkány vasárnap nem mutatott meggyőző játé-kot és vannak hível annak az elgondol-lásnak, hogy amennyiben a Rusjtól nem sikerül egy hónapra távolon ven-ni Pappot, akkor vagy a fiatal Oláh játsszon Csokai helyén, vagy Mestert vonják vissza hátvédnek erre az időre és Keskeny, Mester, B. Nagy közvetlen védelemmel, Mester helyén pedig Cser-vel játsszák le a soronkövetkező mér-kőzéseket.

A D. Magyarság csapata veszélyes ellenfél. Kapujában az egykor Bocskai-kapus, Budavári véd, Kecskés és Schin kitűnő hátvédek. A Jesznás, Kakuk, Fanczél II., fedezetsor védelemben, tá-madásban egyaránt nagyszerű. A Gu-lyás, Békl, Kisalági, Kiss Fanczél V. támadósrban pedig Kisalági és Békl személyében két válogatott játékos van. A debreceni vasutasoknak nagyon meg kell küzdeni a győzelemért, annál in-kább, mert a D. Magyarság is a bajnok felöltök sorába tartozik.

Vass játékevezető vezeti a vasárnapi DVSC-Dunakeszi Magyar-sportkör-zést. A debreceni játékevezető közül Thomas Henrik dr ismét NB I. mérkő-zést vezet, a kiváló játékevezető az Ujpest-Ujvidéki AC mérkőzést vezeti. Gorondi, a Rusj-Hungária, Lengyel József dr a NyVSC-NyKEF mérkő-zést fogja vezetni.

A DVSC riválisai is nehéz mérkőzést játszanak vasárnap. A Törekvés a Z. Danuvival, a K. MÁV a Marosvásár-helyi SE-vel játszik. GSV-Szatmár, KEAC-Ny. Szabolcs, Ganz Nagybánya

DEBRECZEN

9. OLDAL
1942. IV. 9.

Mi van a hivatalos lapban

Pályázatok: a m. kir. vallás- és köz-oktatásügyi miniszterium segédhivatal személyzetében négy kezelői állásra, — a székesfőváros közkórházainál meg-üresedett öt al- és két segédorvosi ál-lásra, — a zalegerszegi társulati keres-kedelmi szaktanfolyamnál egy A)-szak-os tanári állásra, — a mihálygörgel körjegyzői állásra, — Tólya nagyköz-ségben segédjegyzői állásra.

— A Berlinben élő orthodox kö-zönség húsvéti istentiszteletet tartott, amelyen nagyszámú orosz hadifogoly, köztük sok tiszt is résztvett. A fog-lyok maguk kérték, hogy az istentisz-teleten résztvehessenek. (MTI.)

Postás N. Törekvés mérkőzés lesz még. A nagybányai játékosokat elfittották egy hétre, amiért elmaradtak a válo-gatott mérkőzésről vasárnap. Gyulai és Ardos tehát vasárnap nem szerepelhet a GTE ellen. A játékosok indokolatlan távolmaradásáért a Nagybányai SE-t 100 pengő pénzbírsággal sújtották.

Sádlak a NB II. góllövöltségében már a nyolcadik helyre került fel, 14 góllal, míg a 12 gólos Berecz a 19-ik helyen van. 25 góllal vezet Tisza SZFC, a 24 gólos Onody II. Pécsi DVSC előtt.

Csokai hiányát sajnálja Mór a Vidék —Budapest mérkőzéssel kapcsolatban. Kiderült, hogy Csokai volt a jelöltje a jobbhatvéd posztra és ha legközelebb állítaná össze a csapatot egyedül any-nyi változás lenne, hogy Csokait ját-szatná.

Nagyról elismeréssel ír a fővárosi sajtó a vidéki utánpótlás csapatában mutatott teljesítményével kapcsolatban. Kettes osztályzatot nyert, viszont ennél jobbat a csapat egyik tagja sem kap-tott.

Ujpest—Debrecen ifjúsági tornaviadal lesz szombaton este 6 órai kezdettel a piarista gimnázium tornacsarnokában. A nagyszabású ifj. csapat és egyéni tornaviadalon Debrecen Baila Tibor DEAC, Klencs DTE, Horváth DTE, Papp DTE, Cseke DEAC, Hiriپی DEAC, képviselik. A tornászadal iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Közzgazdaság

Debreceni takarményárak. Búza-száma 4,80, rozs-száma 5,00, cukor-répa 9,50—11,50, takarmányrépa 7,50—9,00.

Szerkesztői üzenetek

Tíz éves előfizető. Hozzánk érkezelt közérdekű sorait továbbítottuk a HÉV igazgatóságához. Békéidőben sok le-helne a terv megvalósításáról, de a benzinnel és gumival való takarékoskodás aligha teszi lehetővé újabb autóbusszvonalak bekapcsolását.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS
Ha csomagot akar küldeni és nincsen doboza, szerezz be nálam s nem lesz több gondja! Cím a kiadóban. 465 vv.
Kétféltéres váltópénz tekercsekben lapunk pénztáránál bármilyen mennyiségben kapható. 333 vv.
Üzenet „Édes”-nek. Az említett, vagy rákövetkező napon a főpostán levele lesz posta restan-te. Cím, ill. jelége az én keresztnévem lesz. 486
ALKALMAZÁST nyér férfi
Kocsis, egy ló mellé, benkosztra jó bizonyít-vánnyal, idősebb ember felvétetik. Rákóczi 11. Gvarmathy 408

ALKALMAZÁST keres férfi
Jómunkás pékségéd ál-lást keres. Cím: Miskó, Vargakert, Déli-sor 25. 452
Szakács, vagy konyha-mészáros munkát ke-res fiatalember jó bizo-nyítványval, esetleg vi-dékre is. Cím a kiadó-ban. 453
ALKALMAZÁST nyér nő
Kereskedelmi érettségi-vel keresztyén női ki-sasszonyt állandó munkára felvesznek. Mayer mérnök, Bat-thyány-u. 5. 474
Varrodába tanulókat felvesznek. Csapó-u. 10. 470

ALKALMAZÁST kereső

Fiatalt elvált, intelligens asszony szívesen vállalná idősebb úr gondozását, vidékre is. „Intelligens” jellegre kiadható kérem. 478

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Szobalányt jó bizonyítványokkal felveszek — azonnal vagy tízenötödikére. Nyomató-u. 3. Tanár. 483

AJÁNLAT

Fonásra alkalmatlan angolászorból kalapot készít Kalapipar, Széchenyi 7. 901 6. 30

Egyenruhát bizalommal rendeljen Tegdesnél Kálvin-tér 19. Püspöki palota. 1093 5. 4

Órajavítást vállalom ócska órákat veszek. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3.

Szappannak való zsírt szappanra becsérel Pál János szappanosmester, Kölesei 8. 1841 4. 15

Csipkefüggönyöket, kápló anyagokat, 450—300 szélesben, csipkeanyagokat. Rothermere utca 36. 616 4. 29

Legelősebben fest, tisztít, Weisz, Arany János utca 29. sz. 1941 vv

Varrógépet veszek, eladok, cserélek, kölcsönzök. Javítások jótállással. Hívásra jövök. Csapó 101. 286 4. 25

Ciánóztasson, vizsgáljasson Kissel, Kigyó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15

Itt a jó alkalom, mit el ne mulasszon erős, fűzött karlondobozt — csak nálam válasszon! Cím a kiadóban. 468 vv.

Sírkövek műköből és termésköből, gyümölcsösök részére mészsírkövek kapható a Debreceeni Működgyár Rt.-nél, Fürdő-utca 2. 1219 vv.

Ciánóztasson Családtisztító vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi utca 9. Telefon: 14-27. 437 6. 29

Cipőt, szandalt, mozaik börtalppal könyvre, Ókrös cipőraktárából. Sas utca 1. 429 4. 29.

Kárpítmunkát olcsón vállalok. Karácsony. Kandia-u. 15. 469

Belonkavies, folyamatosan megrendelhető Julász Imre okl. mérnök Liharnospöki bányájából, Debreceen, Tóth Árpád-u. 83. Telefon: 25-95. 457

Tenyésztésre alkalmas gyönyörű friss pekingeri kacsaoltás kiadóhivatalunkban kapható. 360 vv.

KERESLET

Fogorvos ékszer, ezüstöt legmagasabb árban veszek. Fränkl, Piac 56. 17779 4 15

Aranyat, ezüstöt, briliánt magas áron vesz Pollák Endre ékszerész Hatvan 2. 1185 7. 1

Amerikai szőlőkénporozó gépet keresek megvételre. Ajánlatot a kiadóhivatal pénztárába kérem leadni. 1641 vv.

Sziámi angora, vagy perzsa macskakölyköket venni. Ajánlatokat „Sziámi” jellegre kérem a kiadóhivatalba. 1860

Használt porszívó gépet veszek. Simonffy 1. Frick Imre műköszívő. 484

ELELMISZER, ITAL

Tejet átvesszek üzlet részére. Magoss György-tér 12. Jakab István. 425

Frissen érkezett fajtalmák egész nap olcsón kapható Kicsiayben, nagyban. Széchenyi 22. 1204 6. 4

Izletes házikoszt kihordásra kapható. Szent Anna-u. 5. 461

OKTATÁS

Simai gyors- és gépíróiskolában állandóan beiratkozhat. Piac 73. Államvizsga. 1555 4 15

Angoragyapjúfonás, készítés, tantás, kötés. Rokka megrendelhető Magoss György-tér 28. 374

TÁRS

S. Ferenc úr „Esetleg társulhatunk” leveleiben címet nem közölte! Tárgyalhatunk! Telefon 17-87. 480

HANGSZER

Cimbalom kifogástalan állapotban eladó. Honvédtető 6. 1278 vv.

Zongorát, rövidet, megvételre keresek. Címet „Zongora” jellegre kiadható leadni. 488

Zongora, jóhangú, eladó. Faragó-u. 8. 1. ajtó. 455

BŰTOR

Hálószobák, ebédlők kombinált szobák, konyha berendezések Salámon bútortüzelésben, Hunyadi 2. 1106 5. 4

Minek a fényes kirakat, mikor olcsóbban vásárolhat udvari bútortüzelésben. Piac 71. 1099 7. 3

Modern háló, ebédlőkonyhaberendezés. — kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

Eladó komplett háló, hentes, konyhabútort, előszobafal, aggancsok és álló íróasztal. Zoltán-u. 4. 410

Egy szép üzletberendezés eladó. Ugyanítt jó házikoszt kapható. Értekezni Kút-u. 20. 498

Eladó bútorok, ruhahemlék. József kör herceg-u. 35. Keresztéppület. 458

TŰZELŐ ANYAGOK

Retorta faszén ömlesztve és csomagolva kapható Kunkl, Jerikó 39. Telefon: 39-32. 424

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Kiadó egy jömeneteli kocsmá és fűszerüzlet május 1-re. Hétvezér-u. 29. 454

SZALACSY RÁCZ IMRE

BARNA KENYÉR

— Regény — (3.)

— Ne okoskodj, Balázs, a jólét is megárt a sok Nézz be a tehénkezekhez és remésem! — lett egy fokkal erőteljesebb a ga da hangja, mire a legény kesernyében mosolygott.

— Hiszen én eresztettem el a korjút, mikor szénát vittem a tehénkezeknek... Ebben a pillanatban jajvezékelő sivalkodás hangzott a tehénkezek istállójából:

— Jaj, az én Istenem pusztítsa el a bűdös jószágát, már megint nem áll!... — A Bimbó megint nem akar a leadni a tejet — vigyorgott a legény, aztán Fozzátette: — Én nem tudom, de ezt az Erzsit nem állja a Bimbó.

— Mert bizonyosan megütött! — A jószág nem emlékszik arra! — Te, Balázs, gyere már fogd meg ezt a ronda dögöt, megint kirúgta a rocskát a kezemből — sivalkodott a szolgálóleány, de a legény csak imel, ámmal indult és úgy dörmégt:

— Még elérem, hogy mosogani is engem hívsz majd. Eltűnt a tehén-istállóban, aztán felhangzott a bádög rocskába csörgő tej csejergése és a legény dűdölgötte a Bimbó nótáját:

— Három bokor saláta, kisangyalom, Három kislány kapálta, kisangyalom, Nem kell nekem saláta, Csak az, aki kapálta, kisangyalom...

Amint a legény abbahagyta a dűdolást, a Bimbó tehén menten mozgolódni kezdett kapkodta a fejét, csóválta a farkát. A legény má: nótába kezdett, ettől még jobban megbolondult a tehén, de abban a percben, hogy a legény ismét elkezdte a „Három bokor saláta” nótáját, nyugodtan, szemmel látható boldogsággal hagyta, hogy a szolgáló fejje.

— Hallod, ezt a tehén az tán egészen megbolondítottad azzal a nótával. — Hát ennek is lehet gusztusa a szépre, jóra — mosolygott a legény és ott maradt, míg a Bimbót egészen meg nem fejté a leány.

A gazda kint merre ekkor mar a vizet a kútnál a mély vályúba és a négy ló, három kis csikó kóstoltgatta a hűvös tavaszi szélben, hogy érdemes-e inni A kötőfék nélküli lovak csendesen visszamentek az istállóba, de a néhány hetes csikók jókedvű ugrándozással szaladgáltak az udvaron.

— Prüh, bé! Prüh, bé! — lóált: a legény a karját és beterte a csikókat. Felszerszámolták a lovakat és páronként vezették a kertben álló ekék elé.

Két eke hasította a földet és omlott a barázdák során a kövér, fekete föld. Az avas szalmakazal tövéből két fehér bundájú óriás kuvasz sompolygott elő. Két ó hujalon szundítottak el, addig éberkedtek, de most egyszerre kiment az áom a szemükből, hiszen olyan szokatlan dolognak voltak a tanui, melyet csak kint a mezőn láthattak ez előtt. Egy keveset bámultak, aztán egyik a gazda ekéje után, másik a szolgáló nyomába szegődött és ballagtak a barázdában abban a reményben, hogy egeret, pockot forrít ki a földből az eke szárnya.

A két oldalon álló sövények larón varjak vertek szállást és egyik kuvasz elűnte az eredménytelen kísérgetést, visszasondörgött a szalmakazal tövébe, amikor a kálvinisták templomában felkondult a hétérai harangzó.

A kert nyitott kapujában megállt az asszony és messzenézó elmélyedéssel ránéz a kertvégeben forduló ekék felé. Két eke, két pár ló, fordult ott, de ő csak egyet látott. Mindig és mindenben egyetlen egyet: az urát, akivel alig gy esztendő előtt kelt egybe. Az ekék lassan kúszáltak, a lovak horkantva fűjtak és a hirtelen, Isten tudja honnan előkerült legyeket verték hosszú farkukkal magukról. A föld omlott, fordult és a tavalyi muhar rozsdás szárán csillogott a harnattá nedvesült éj-jeli tagy. Az omló föld ontotta illatát és mikor egészen közel érkeztek az ekék, az asszony kicsit mámorosan a tavaszi bódulattól szólott az urának:

— Gyertek János, elkészítettam a reggelit!... — Megyünk, kedves — állott meg Tamasi János, aztán a gyepőt odaakasztotta az ekeszárva és hátra szólott a legénynek:

— Balázs, vess egy kevés szénit a lovaknak. A felesége mellé lépett és a vállára tette nehéz, kemény kezét. Az asszony úgy é szte, valami édes, boldog teher telepedett a vállára, melyet egy életen keresztül zokszó nélkül tudna hucolni, vinni akár a világ végéig.

— Mi jét főtél, galambom? — Rántott levest a legénynek, de te is ehetsz belőle!... — Én nem eszem, jó nekem a szalonna is!

(Folyt. köv.)

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Kovásműhely Pocsajban kiadó, jömeneteli, kertés lakással. Érdeklődni Honvédtető 6. 1278 vv.

KIADÓ LAKÁS háromszobás

Kiadó májusra keresztény tisztviselő kisebb családnak 3 szobás kerthi villám Kassa-útnál, felerésze, havi 35 P, 3 havi lakbér letétbe helyezendő, lakást festeni, cserépkályhát átrakatni szükséges. Cím kiadóban. 471

LAKÁSCSERE

KETSZOBÁS összkomfortos, modern. Nagyteltemplom közelében lévő lakásomat elcserelelém 3 vagy 4 szobás kerthi lakással. Cím a kiadóban. 364 vv.

Elcserelelém egy szoba, előszobás (viz, WC bent) lakásomat két-szobással. Érdeklődni Piac-u. 4. Szabóság, 486

LAKÁST KERES

Harminc pengőt fizetek annak, aki a város Nagyerdő felőli részén 3 vagy 4 szobás lakáshoz juttat. Cím a kiadóban. 1911 vv.

Köztisztviselő részére háromszobás, fürdőszobás lakást keresek. Ajánlatok Miklós-u. 20. szám alatti ügyvédi irodába adandók. 404

ELVESZETT

Rákóczi piacon elveszett felpár barna felpőpő megvaltó 5 P jutalmat kap Rakovszky 33. 479

Elveszett egy barna női retikül. Kérem a becsületes megtalálót, jutalom ellenében adja le Kigyó-u. 11 alá. 467

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Eladó egy ócska szürke öltöny és egy új állapotban levő fekete öltöny kis alakra. Meszena-u. 2. Keresztéppület. 1854 vv.

Átmeneti fekete férfikabát és eszón eladó. — Wesselényi 2. III. lépcső 15. ajtó. 464

INGÓSÁG VÉTEL

Ócska gramfonlemez kilőjáért 1.20—1.40 ft. zetek. Biró, Hunyadi 22. 1069 6. 25

Szabó és varrodai textilhulladékot, mindenemű rongyot vásárol a körzetvezető, Erzsébet-utca 11. 487

INGÓSÁG ELADÁS

Eladó 3x4-es prima vízmentes ponyva, 3+1-es rádió, fehér zománc tüzhely, hár, 2 1/2 méteres. Kandia-u. 15. Varroda. 476

Egy modern mély gyerekoci eladó, Werbőczy-u. 3. 477

Eladó épületfaanyagok, Korponay-u. 10. 451

GAZD. ESZKÖZÖK

Ekék, boronák, lókapák, alkatrészek nagy választékban. — Szécsi Hatvan 61. 1105 5. 4

Igáslószerszámok eladók, Csapó-u. 89. 485

Eladó egy fűrógép. Piac 59. Keresztéppület. 456

GAZD. TERMÉNYEK

Ungváry József ceglédi faiskolájából gyümölcsfák érkeztek. Magastörzsű köszméte nagy választékban. Garrai 5. 577 4. 21

Elveti a ruhagondját, Ha vesz egy pár fügefát! Szépet és gyökereset. Két vagy három éveset. Ez már most is kapható Hatvan-utca 24. első ajtó. 313

Tenyésztőjások (fajliszta pekingeri kacsa és törzskönyvezett fehér magyar tyúktojások) kaphatók Széchenyi 9. 998 '29 II

Külfüzetett magastörzsű ellott pösméte és bokorfa még kapható. — Apponyi 25. Csapókert. 482

Gyümölcsfák, alma, Jonathán, Bellfőr, aranypármín kapható Kálvin tér 9. 465

Egy mázsa rózsakrumplít keresek megvételre. Arany János utca 29. sz. 1941 vv

Varrógépet veszek, eladok, cserélek, kölcsönzök. Javítások jótállással. Hívásra jövök. Csapó 101. 286 4. 25

Eladó Szarazi Ferenc-utca 10. adómentes családi ház gyümölcsössei a falóger mellett. Értekezni Hétvezér-u. 87. 1902

Eladó ház Nyugati-u. 48. Érdeklődni lehet Városi Takaréknál. 402

Eladó ház Sámsoni-út 69. Érdeklődni lehet Városi Takaréknál. 403

Homok-utca 123. számú ház eladó beköltözhető 2 szobás lakással. 364

Rothermere-u. 5. számú ház eladó. Értekezni 3—4 óráig. 485

FÖLDBERLET

400 négyszögöl telék bérbe kiadó. Értekezni Magoss György-tér 28. 463

ELADÓ FÖLD

Tanyás föld, prima búzatermő. Nagycserén harminc hold eladó. Balázs, Rákosi Jenő-u. 5. 430

ELADÓ ÁLLATOK

Sütétsárga tenyészkakas (3 db) eladó. Hatvan-u. 21. 1928

Orpington kakas, fiatal, törzskönyvezett, elcserelem kollóval. Kálvin-tér 9. 466

Szerkesztő: PÁLFI JOZSEF
Kiadó: SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a PISZANTULI KÖNYV-és LAPKIADÓ RESZVEHETŐTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY